

VÄLKOMMEN TILL PENSIONSKUNSKAP!

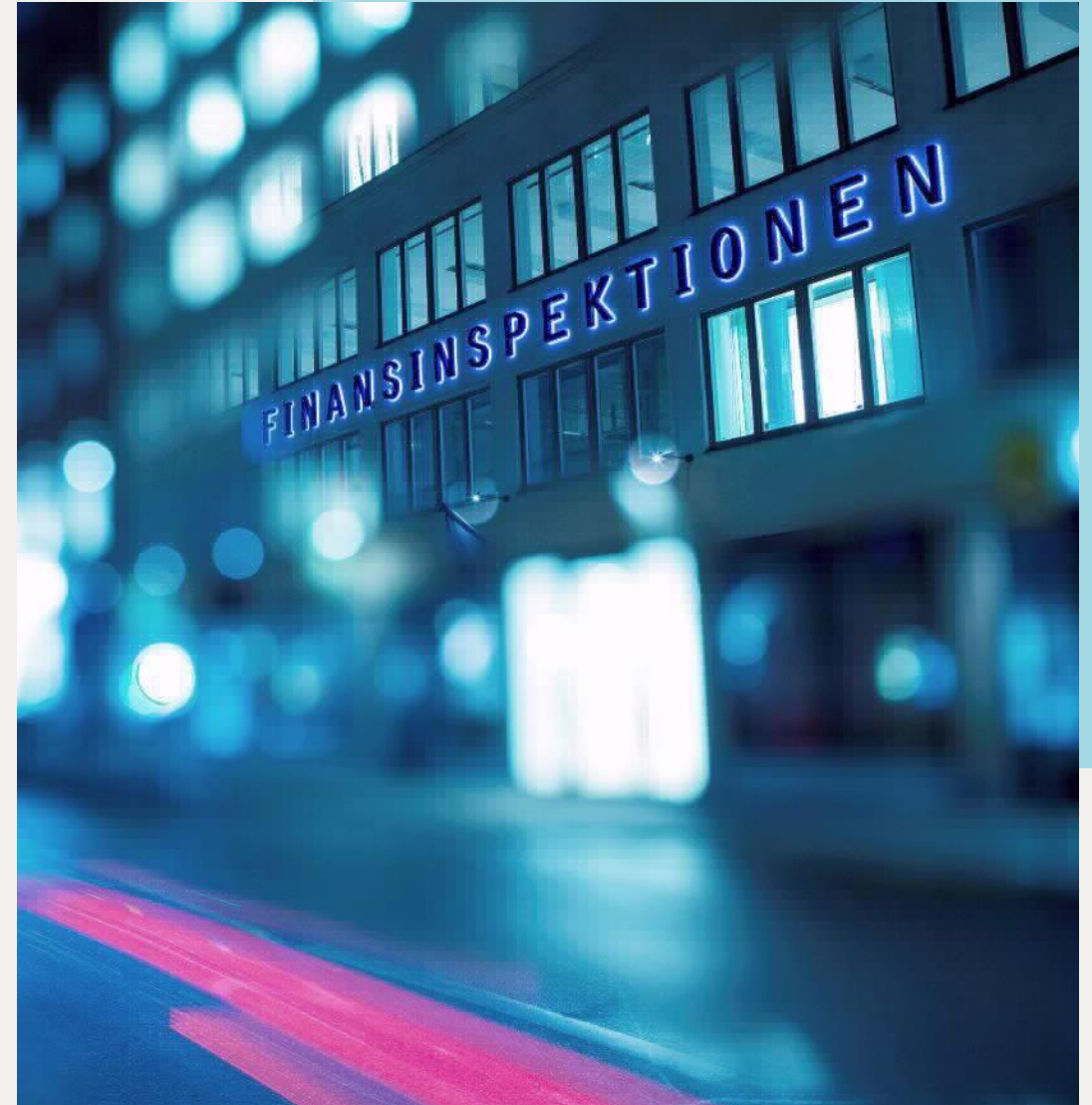
Staffan Ström, Pensionsekonom och föreläsare

GILLA DIN
EKONOMI

FINANSINSPEKTIONENS UPPDRAG

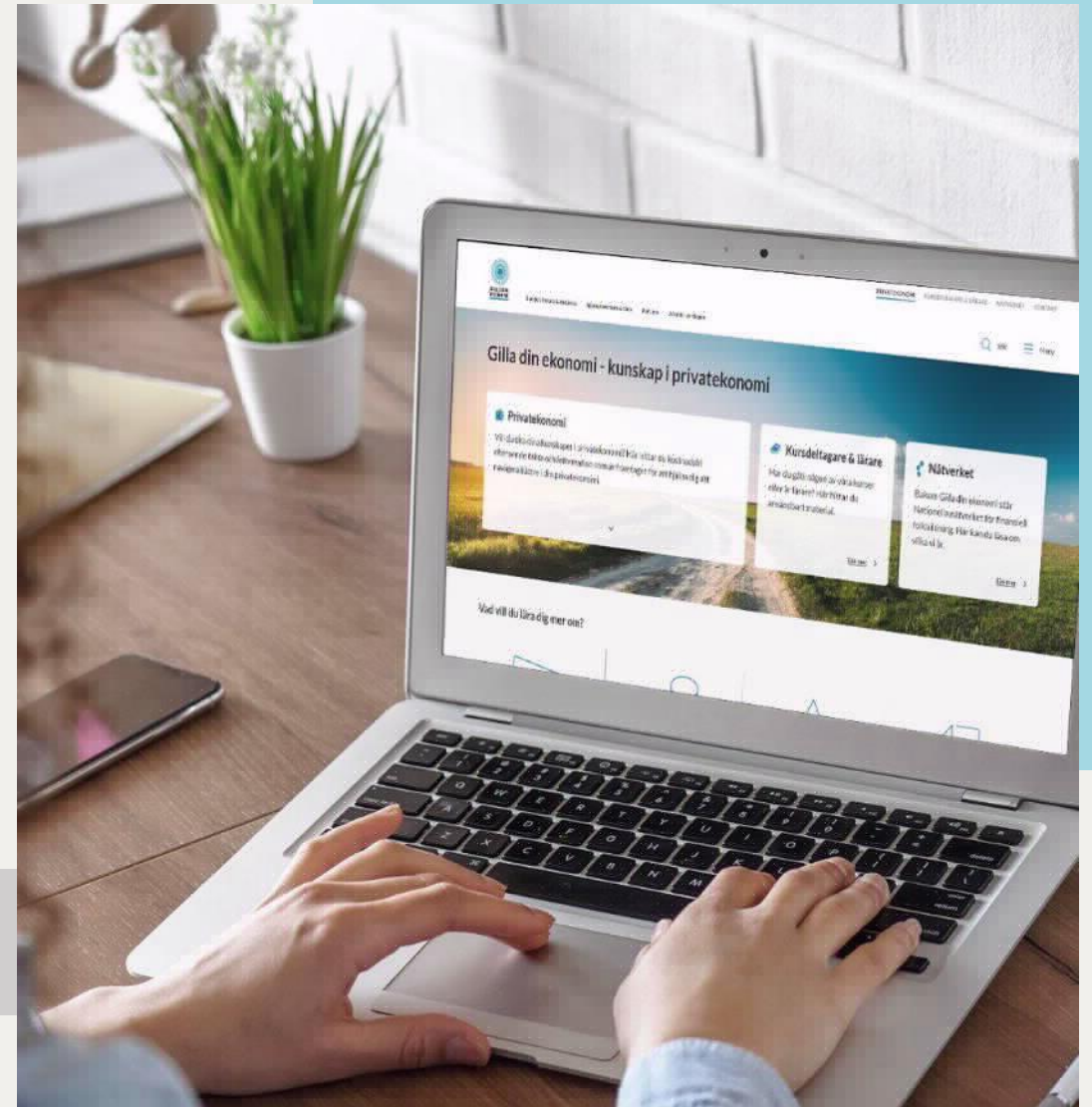
- Bidra till ett stabilt finansiellt system som präglas av högt förtroende med väl fungerade marknader som tillgodoser hushållens och företagens behov av finansiella tjänster samtidigt som det finns ett högt skydd för konsumenter. Det finansiella systemet ska bidra till en hållbar utveckling.
- **Stärka konsumenternas ställning på finansmarknaden genom finansiell folkbildning.**

NATIONELLA NÄTVERKET FÖR FINANSIELL FOLKBILDNING

- Nätverket bildades 2010.
- Medlemmar samarbetar inom privatekonomisk utbildning.
- Över 100 myndigheter, organisationer och företag.
- Finansinspektionen samordnar nätverket.
- Utbildningar under namnet Gilla din ekonomi.

Bara fakta – ingen försäljning!

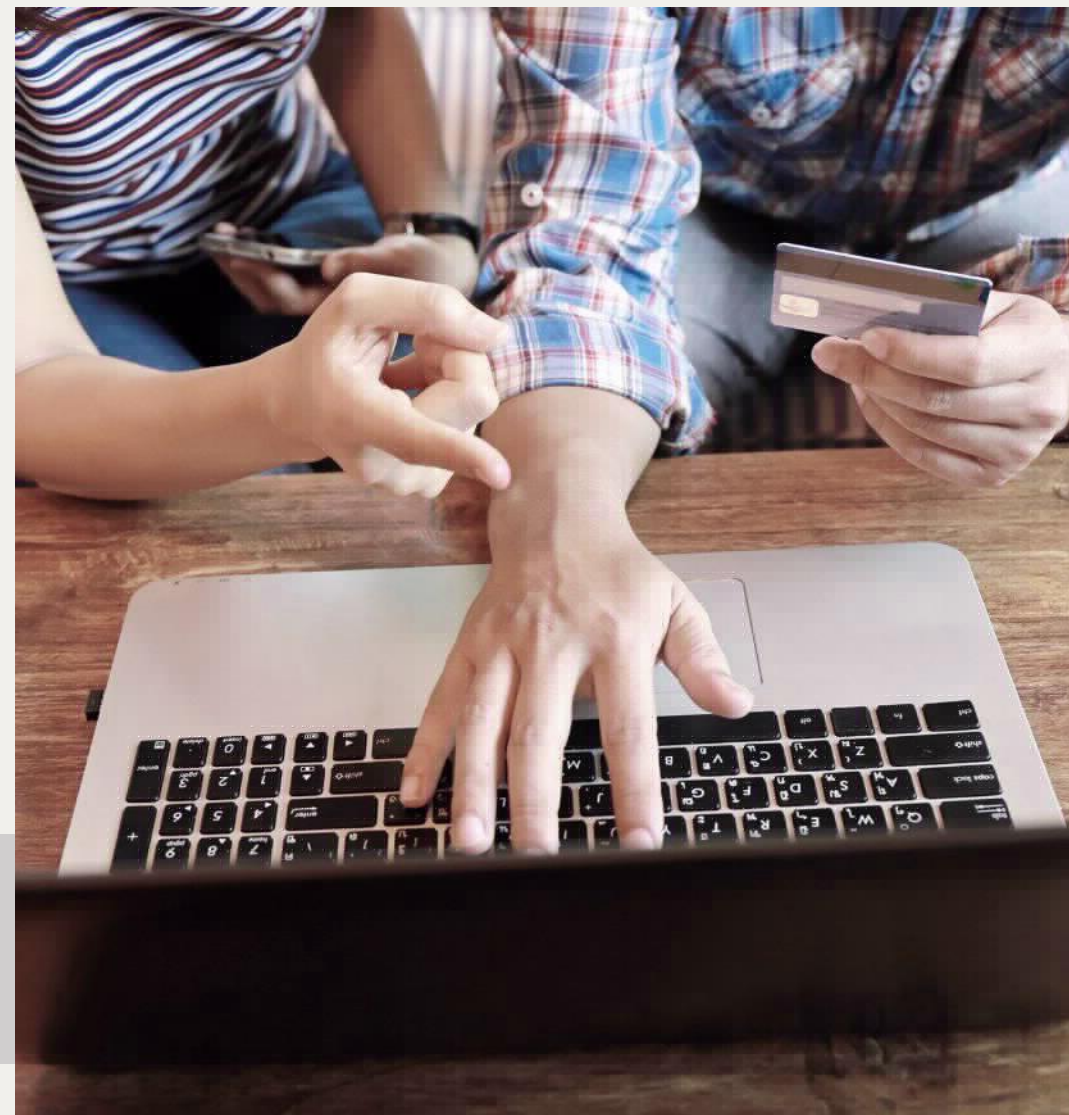

FINANSIELL FÖRMÅGA

Hushållens finansiella förmåga 2023

- Ett av tre svenska hushåll känner oro att pengarna inte ska räcka.
- En av fyra hushåll har det ekonomiskt svårt.
- En av fyra svenskar saknar grundläggande ekonomiska kunskaper.
- Det ekonomiska självförtroendet har ökat.

Undersökningen
finns på [fi.se](https://www.fi.se)

LIVSLÅNGT LÄRANDE

Mellanstadiet

Högskola

Vuxna

Seniorer

Gymnasiet

Föräldrar

Ny i Sverige

ATT SPRIDA KUNSKAP

- Geografisk och demografisk spridning
- Effektiv kompetensökning

Nätverket

NATIONELLA NÄTVERKET FÖR
FINANSIELL FOLKBILDNING

Utbildare utbildas

BUS, KVL, RFS, Svenska kyrkan,
fackförbund med flera.

Kunskaperna sprids vidare

OM KURSEN

Staffan Ström, Alecta

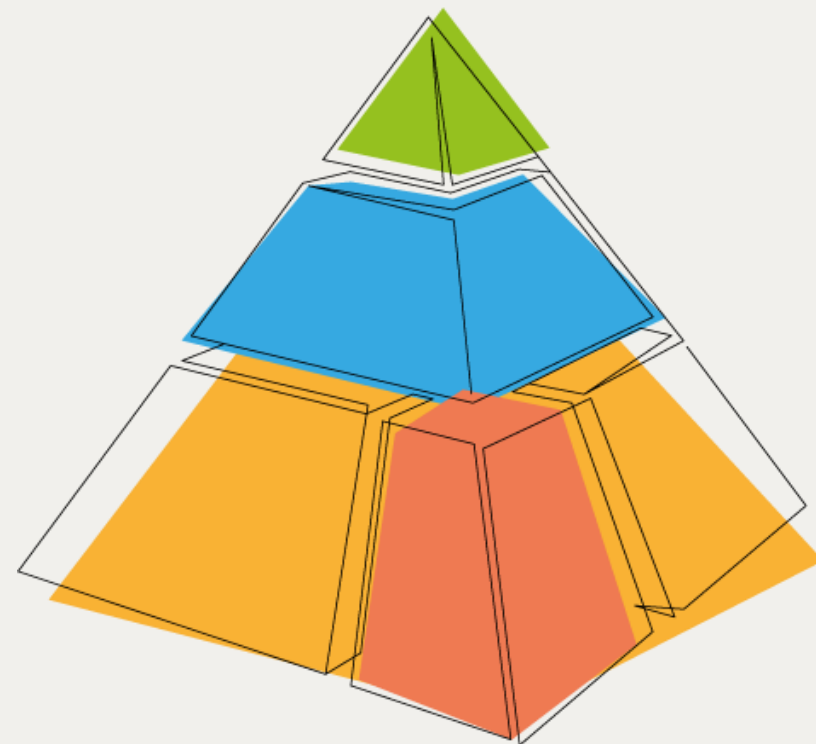
GILLA DIN
EKONOMI

FÖRELÄSARNA

- **(Niklas Uppenberg** - Projektledare, Finansinspektionen)
- **Staffan Ström** - Pensionsekonom, Alecta
- **Dan Adolphson** - Pensionsekonom, minPension
- **Linda Norrby** - Pensionsspecialist, KPA
- **Thomas Billberger / Christoffer Asp** - Affärsansvariga, Fora

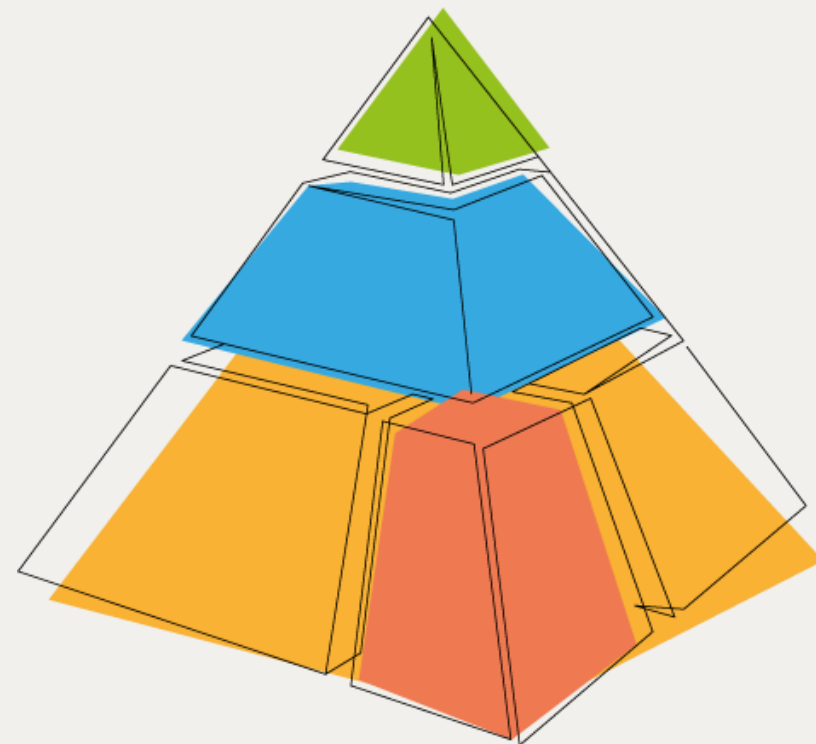
DAG 1 – ALLMÄN PENSION

- Varför finns pensioner?
- Några centrala begrepp
- Så funkar allmän pension
- Så får du koll på din pension
- Privat sparande
- Avgifter och placeringsval
- De fyra stora tjänstepensionsavtalen
- Har Sverige bra pensioner?

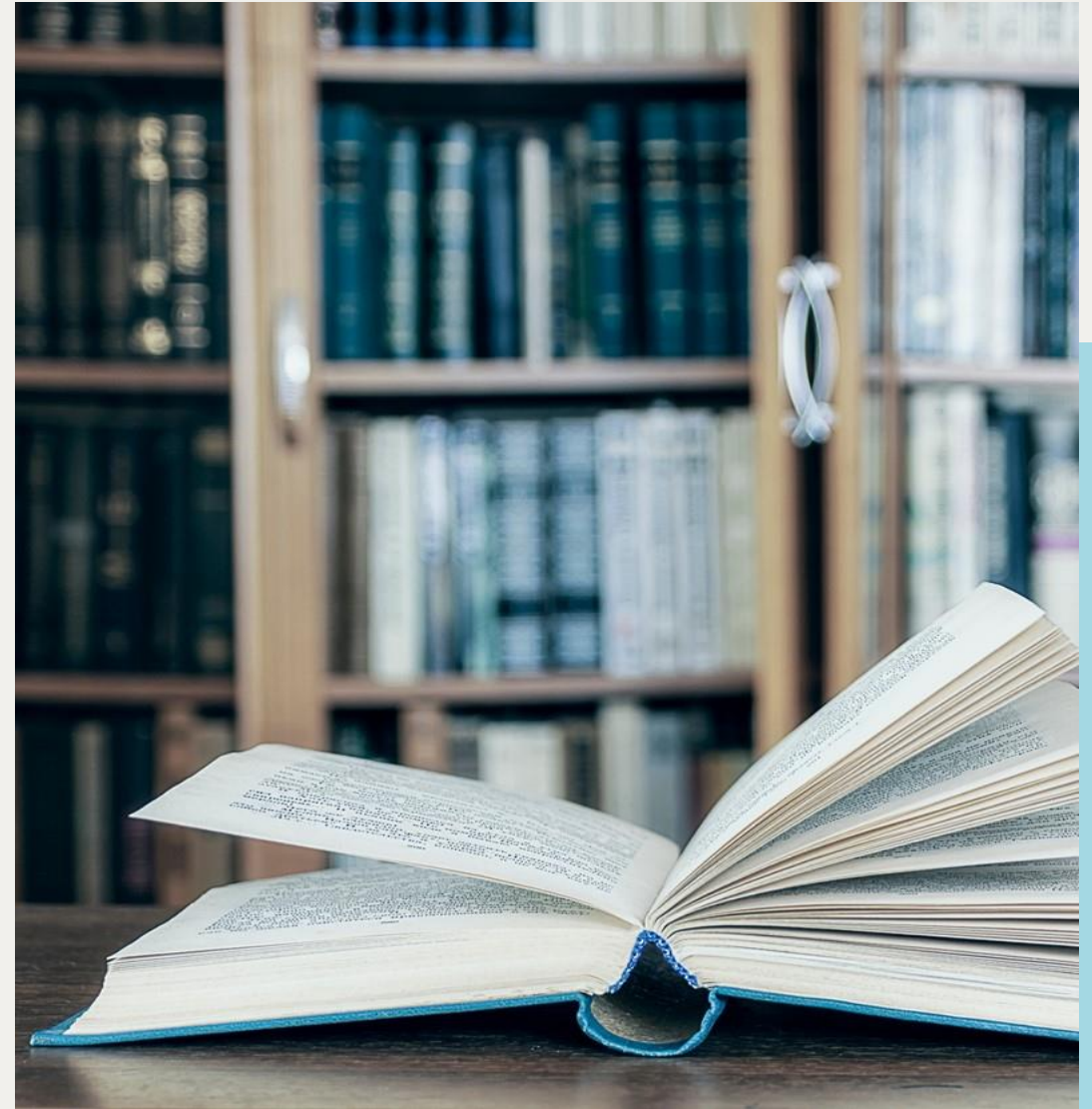
DAG 2 – TJÄNSTEPENSION

- Så funkar tjänstepensionen
- Valcentraler
- Kollektivavtalade försäkringar
- Arbetsgivarens ansvar för pensionerna
- Vad gäller utanför kollektivavtalen?
- Att anlita försäkringsförmedlare
- Så påverkar dina livsval pensionen
- Utvärdering och inför tentan-tips

LITTERATUR OCH EXAMINATION

- Broschyren "Pension" – en introduktion och sammanfattning
- Kurslitteraturen – som stöd och uppslagsverk
- Alla bilder finns på studentportalen
- Närvaro båda dagarna ger Finansinspektionens kursdiplom
- Kursen examineras genom tentamen

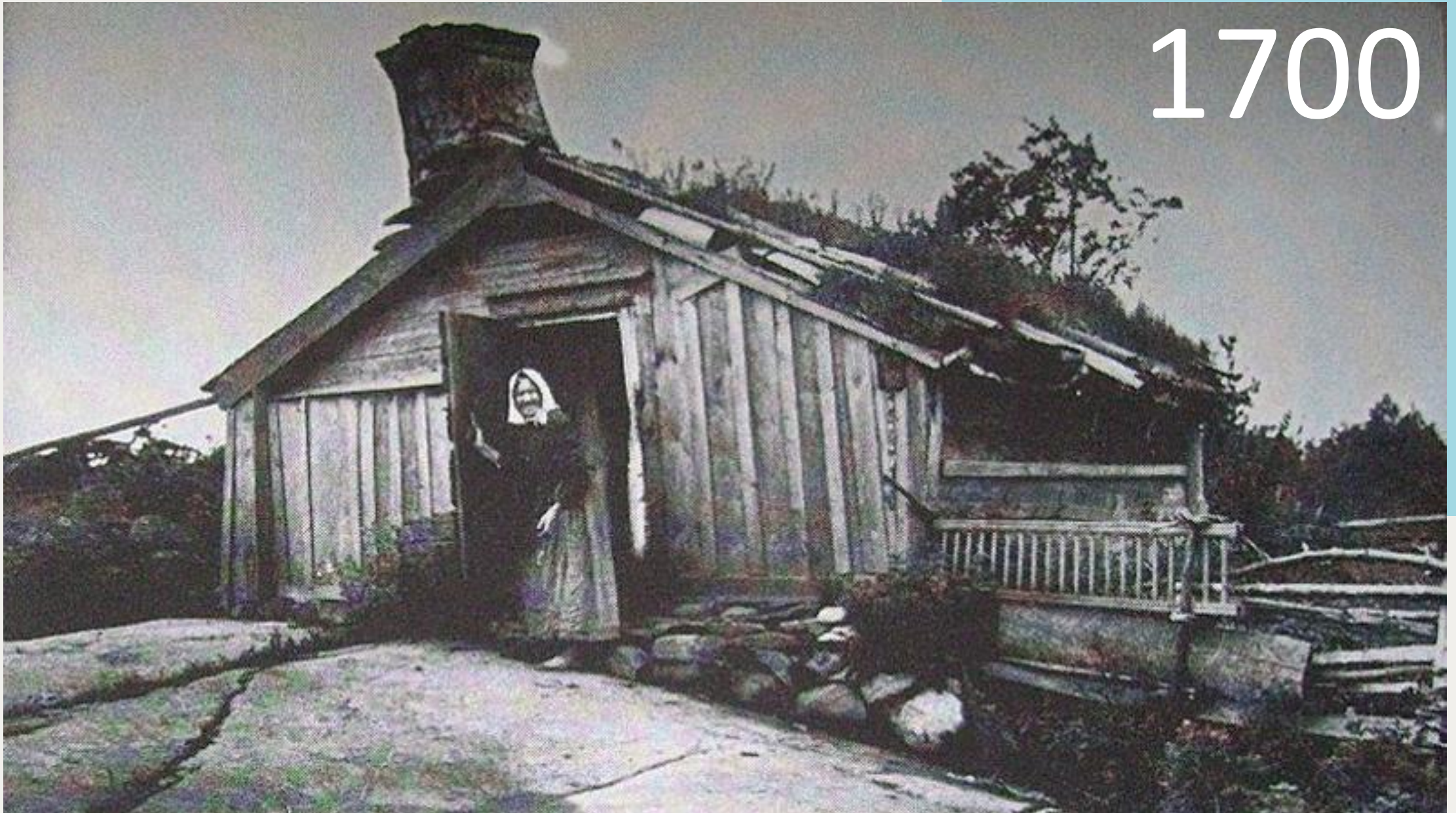
VARFÖR FINNS PENSIONER?

Staffan Ström, Alecta

GILLA DIN
EKONOMI

1700

1913

1938

linje **1** dras ej på lönen

1957

Vill Ni sitta i farbror statens knä eller i organisationspampens knä eller vill Ni stå på egna ben?

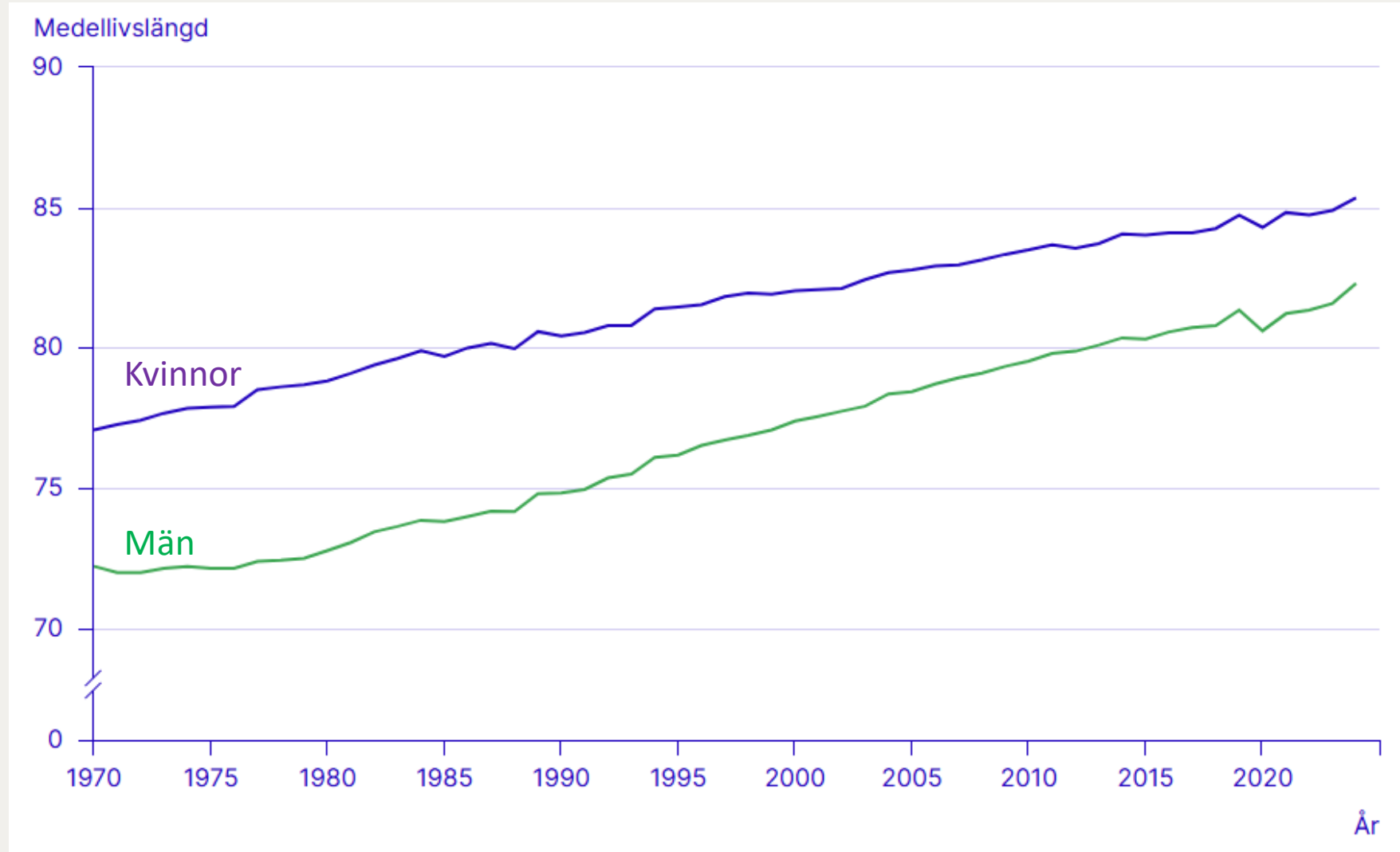
Endast linje **2** låter Er bestämma Er pension

linje **3** frivillig – utan skattepengar

1994

VI LEVER ALLT LÄNGRE

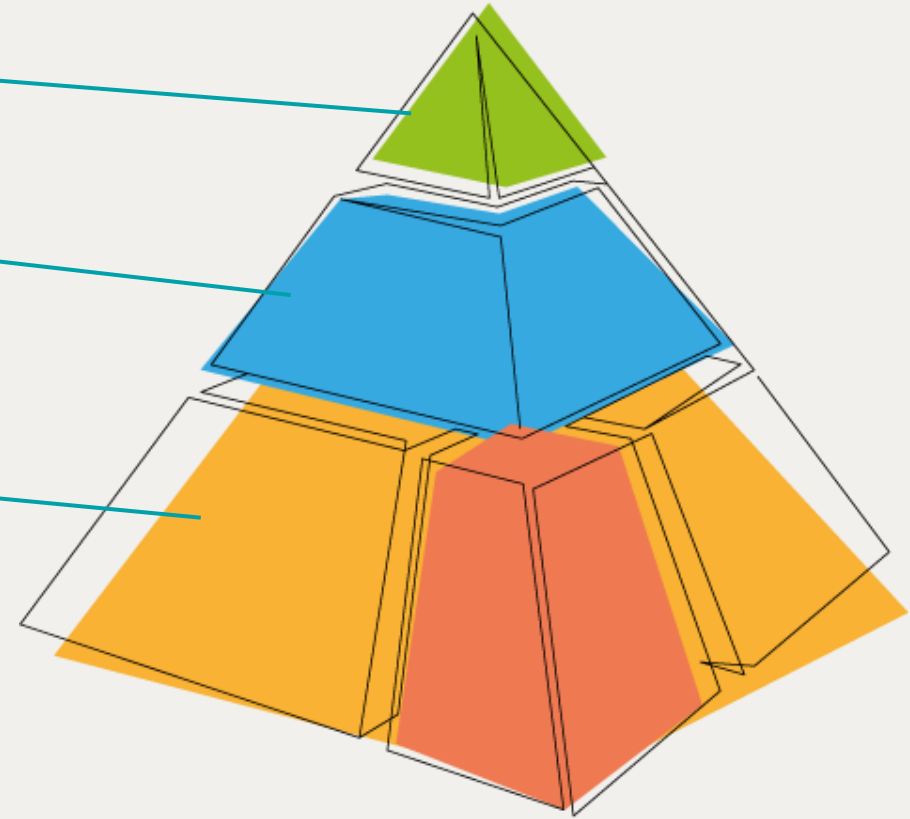

TRE AKTÖRER BÄR ANSVARET

Individen (eget sparande)

Arbetsmarknaden (Tjänstepension)

Staten (Allmän pension)

NÅGRA CENTRALA BEGREPP

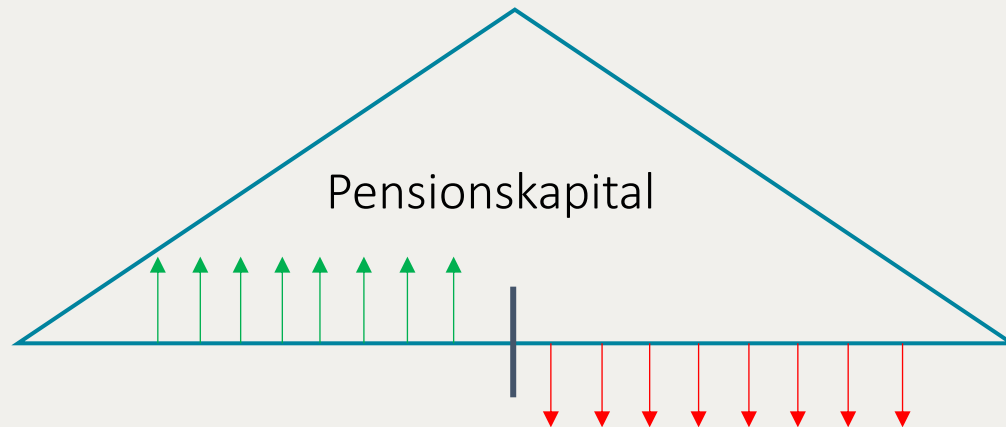
Staffan Ström, Alecta

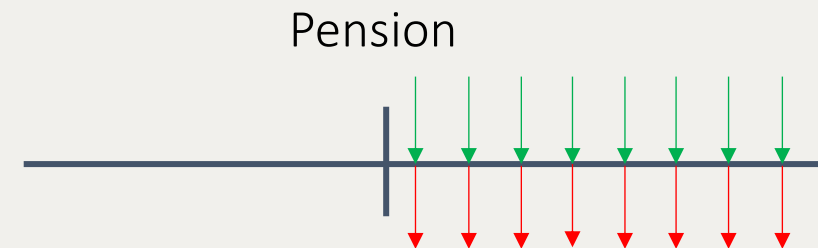
GILLA DIN
EKONOMI

SÅ FINANSIERAS PENSIONSSYSTEMET

Premiereservsystem/fonderat system

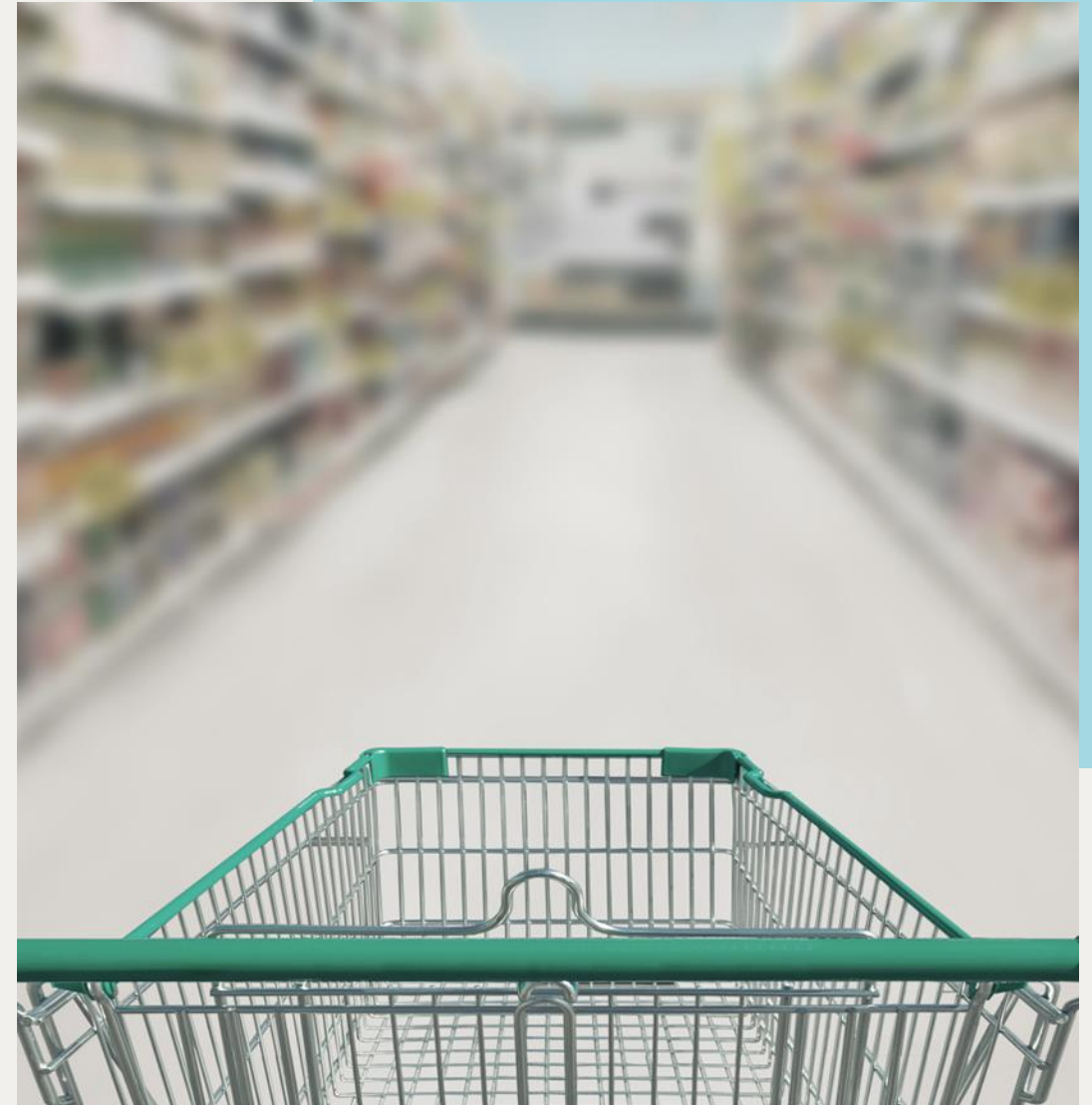

Fördelningssystem/pay-as-you-go

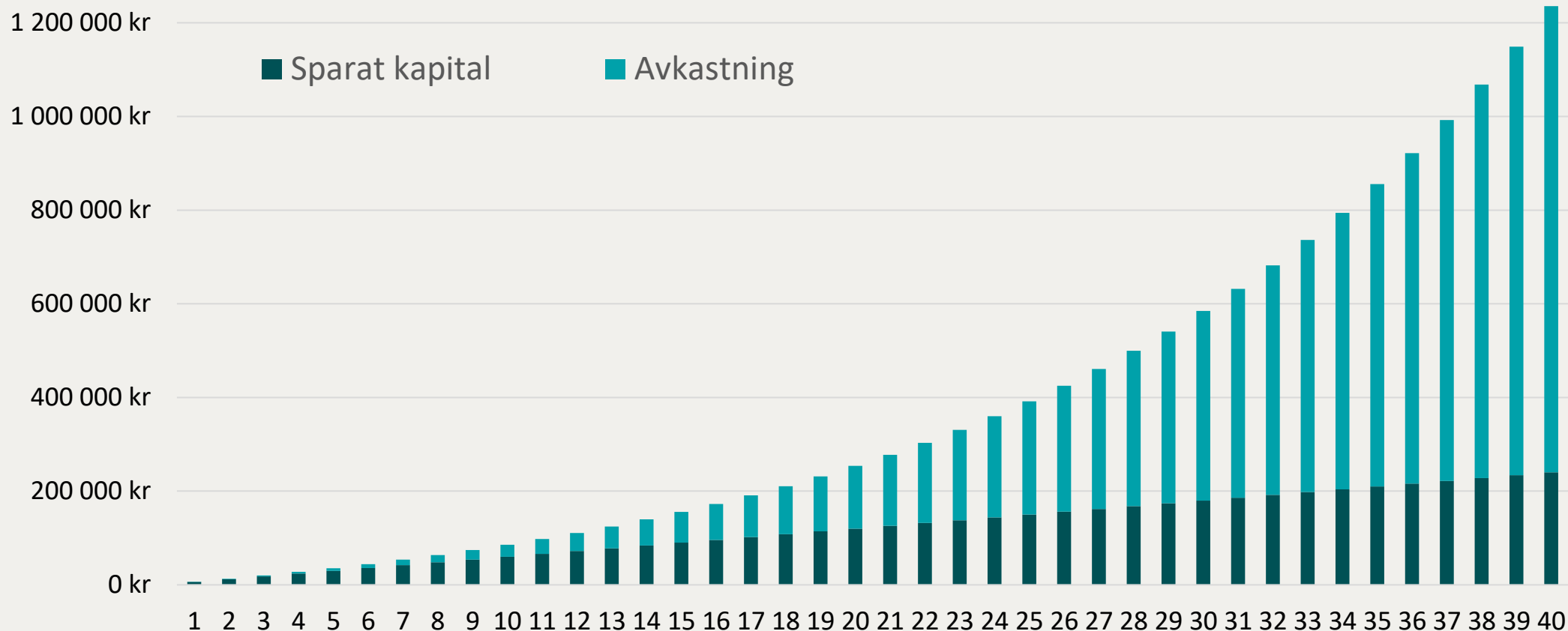
DET HÄR ÄR EN FOND

- Ett "paket" av värdepapper
- Vanliga typer är räntefonder, aktiefonder, blandfonder och indexfonder.
- Som fondsparare får du del av fondens samlade tillgångar.

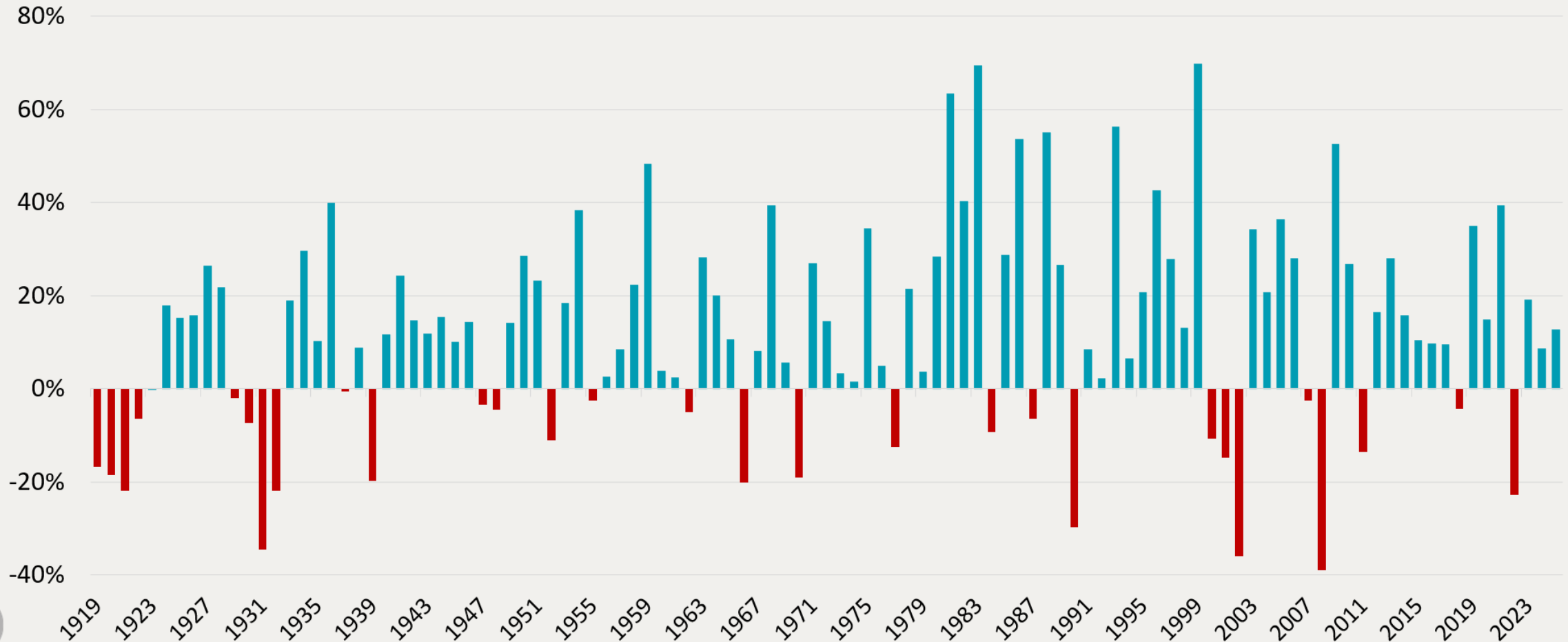
RÄNTA PÅ RÄNTA – ”VÄRLDENS ÅTTONDE UNDERVERK”

Ett månadssparande på 500 kr med genomsnittlig avkastning på 7 % per år

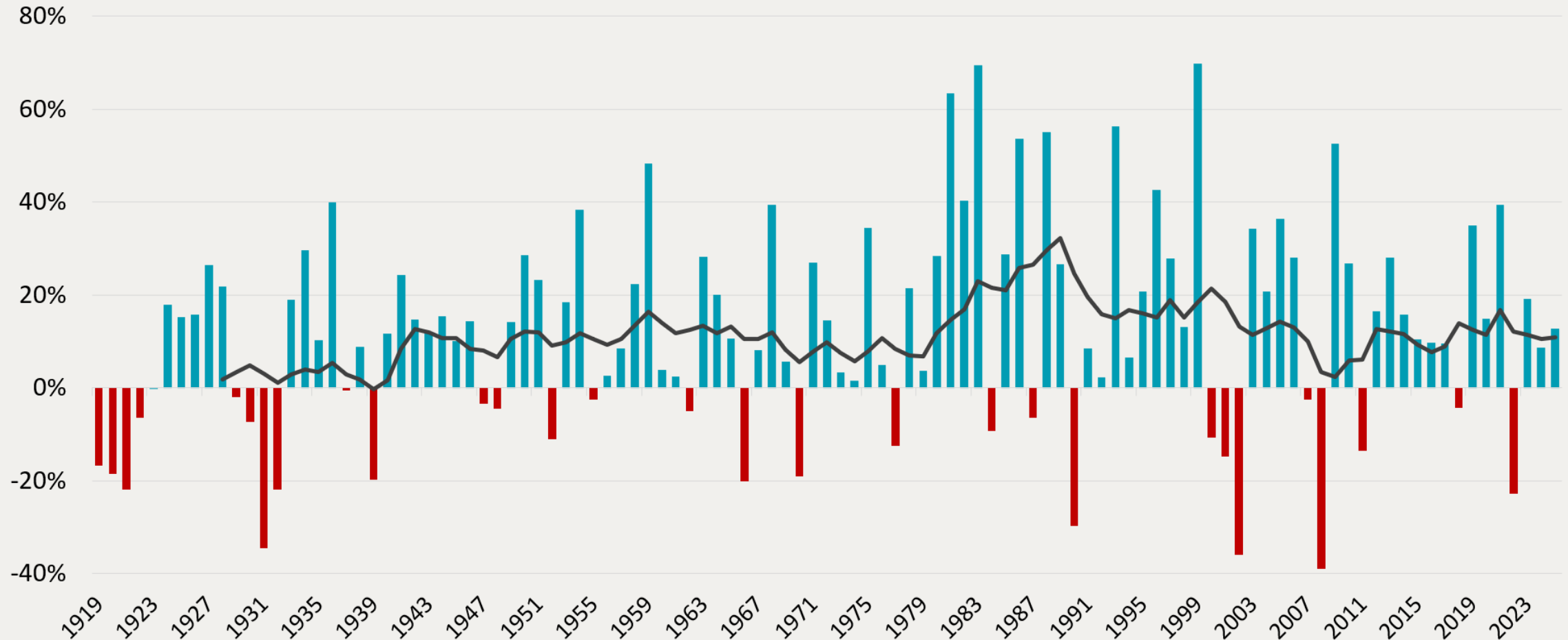
FINANSIELL RISK – SANNOLIKHETEN ATT VÄRDET SVÄNGER

Årsavkastning på Stockholmsbörsen (SIXRX) 1919-2025

ÖVER TID BEHÖVER MAN INTE VARA RÄDD FÖR FINANSIELL RISK

Årsavkastning på Stockholmsbörsen (SIXRX) 1919-2025, 10-årsnitt

INFLATION - PENGARS MINSKADE VÄRDE

- 100 kr år 1970 motsvarar 1010 kr idag
- 1970 kostade en liter mjölk 1 krona. Det motsvarar 10,10 kr idag.
- Idag kostar en liter mjölk 16,50 kr.

"Inflation är en ökning av den allmänna prisnivån som gör att man kan köpa färre varor och tjänster för samma mängd pengar."

Riksbanken

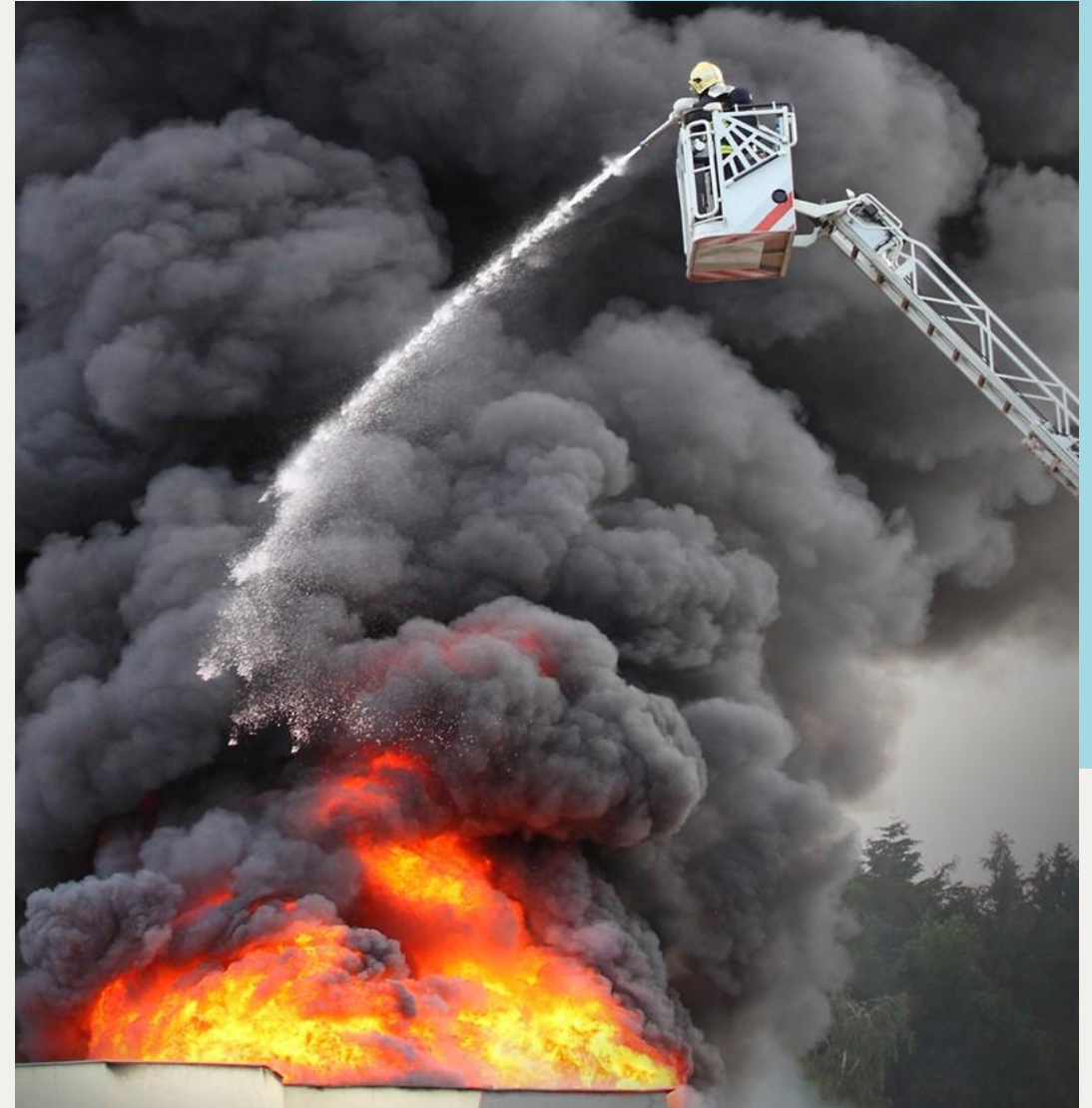
BASBELOPP – ETT SÄTT ATT FÖLJA PRISER OCH INKOMSTER

- Prisbasbeloppet mäter prisutvecklingen i Sverige
- Inkomstbasbeloppet mäter inkomstutvecklingen
- 1 prisbasbelopp 2026: 59 200 kr (+ 0,7 %)
(36 900 kr år 2001)
- 1 inkomstbasbelopp 2026: 83 400 kr (+ 3,5 %)
(37 700 kr år 2001)

FÖRSÄKRING – ETT SÄTT ATT DELA PÅ RISKEN ATT NÅGOT PÅ FÖRHAND OKÄNT INTRÄFFAR

- Sakförsäkring: Skyddar det ekonomiska värdet av en sak/ett föremål
- Personförsäkring: Ger finansiellt skydd vid händelser i livet, t.ex. sjukdom och död

FÖRMÅNSBESTÄMD OCH PREMIEBESTÄMD PENSION (DB OCH DC)

Förmånsbestämd
pension

Arbetsgivaren lovar en viss
pension, men vet inte på
förhand vad det kostar

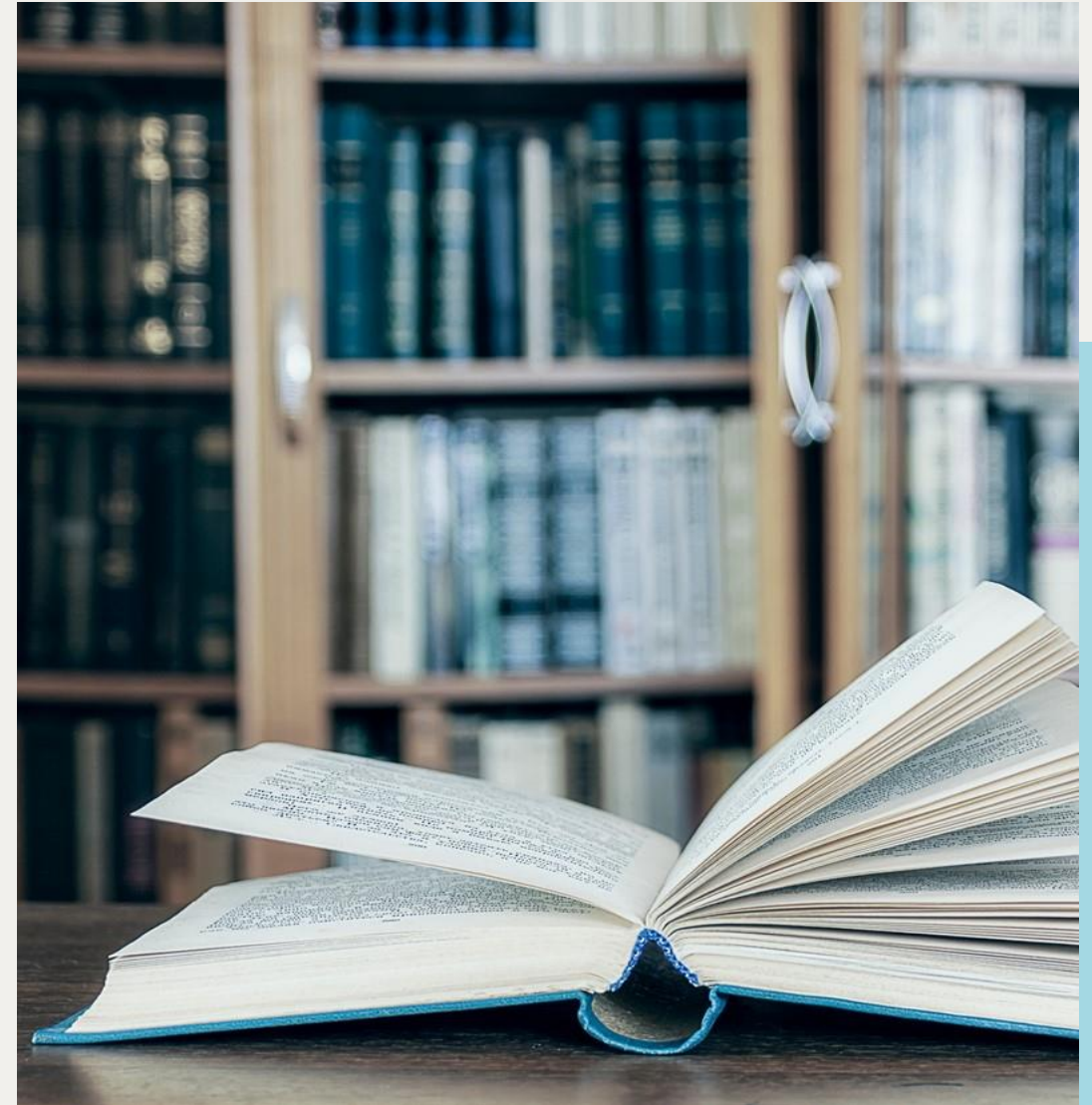

Premiebestämd
pension

Arbetsgivaren lovar en viss
inbetalning, men kan inte på
förhand säga hur stor pensionen blir

NÅGRA SYNONYMA BEGREPP

- Allmän pension = Lagstadgad pension
- Tjänstepension = Avtalspension
- Pensionsinbetalning = Premie (Avgift)

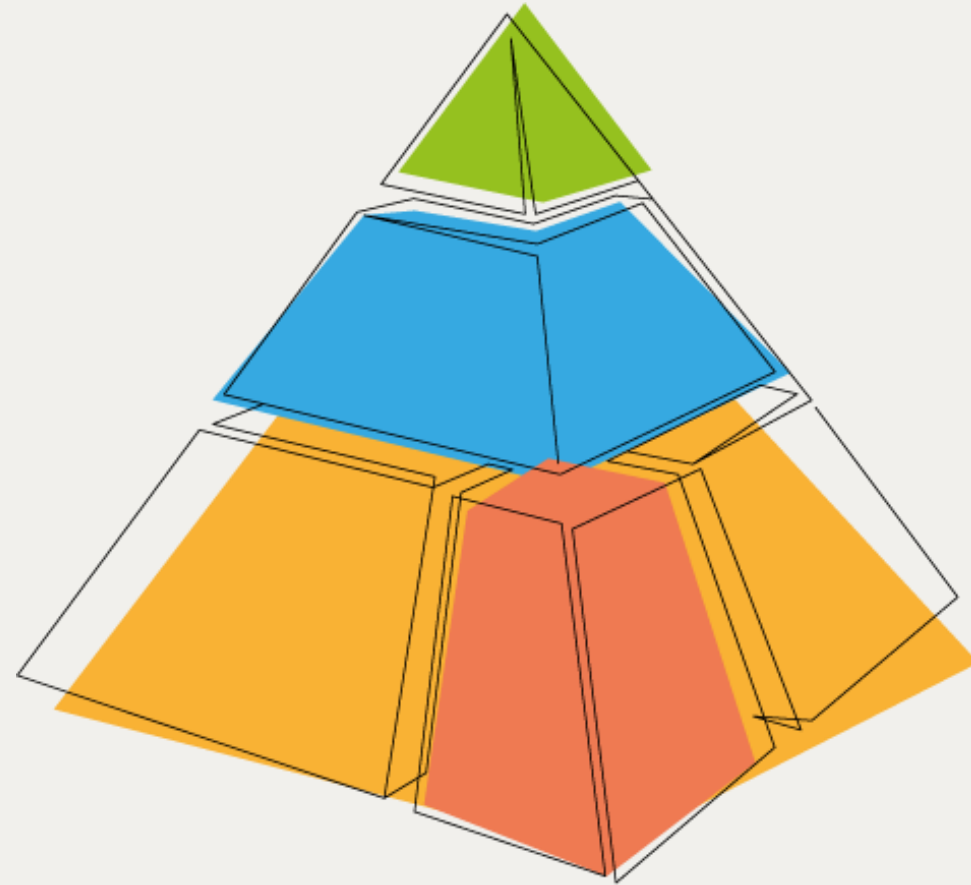
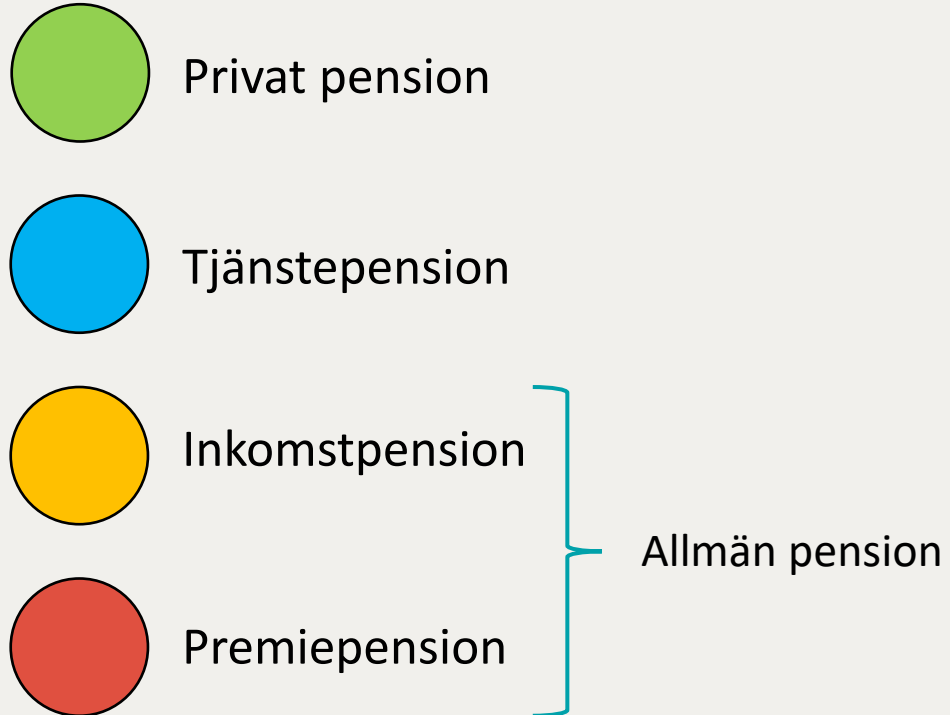
SÅ FUNKAR ALLMÄN PENSION

Dan Adolphson Björck, Min Pension

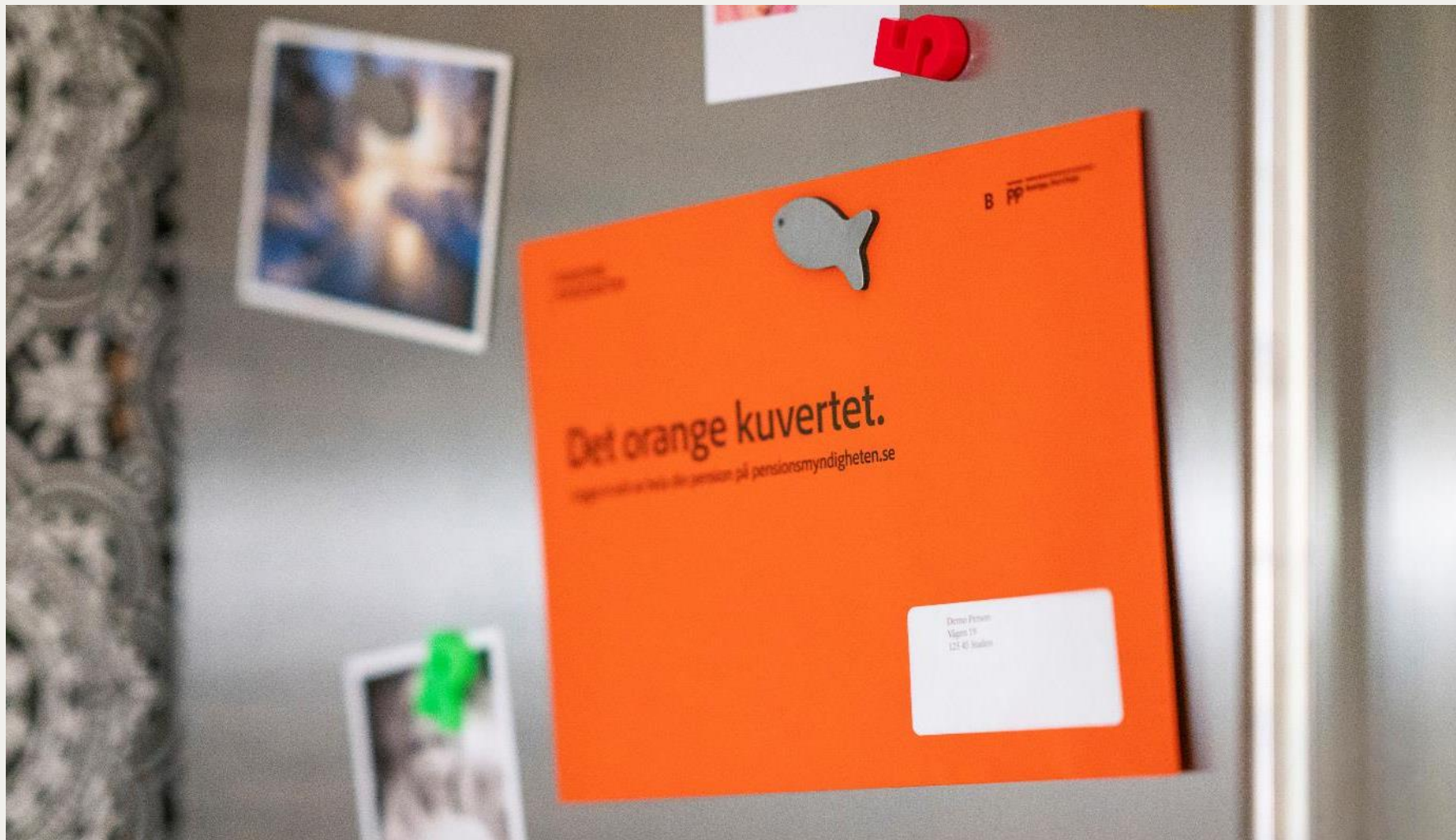

GILLA DIN
EKONOMI

PENSIONSPYRAMIDEN

DET ORANGE KUVERTET

ALLMÄNNA PENSIONEN

FÖDDA 1937

Tilläggs pension

FÖDDA 1938-1953

Tilläggs pension

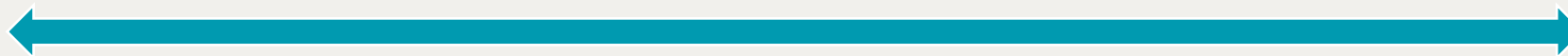
Inkomst pension

Premiepension

FÖDDA 1954 >

Inkomst pension

Premiepension

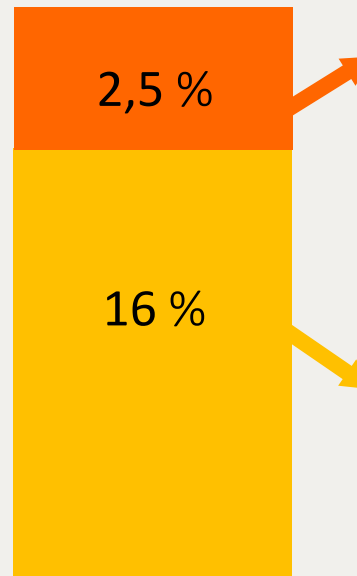

Garantipension

VAD GER RÄTT TILL ALLMÄN PENSION?

- Lön
- Sjukpenning
- Föräldrapenning
- Arbetslöshetsersättning
- Sjuk- eller aktivitetsersättning
- Aktivitetsstöd
- Barnår
- Studier
- Pliktjänstgöring

18,5 %

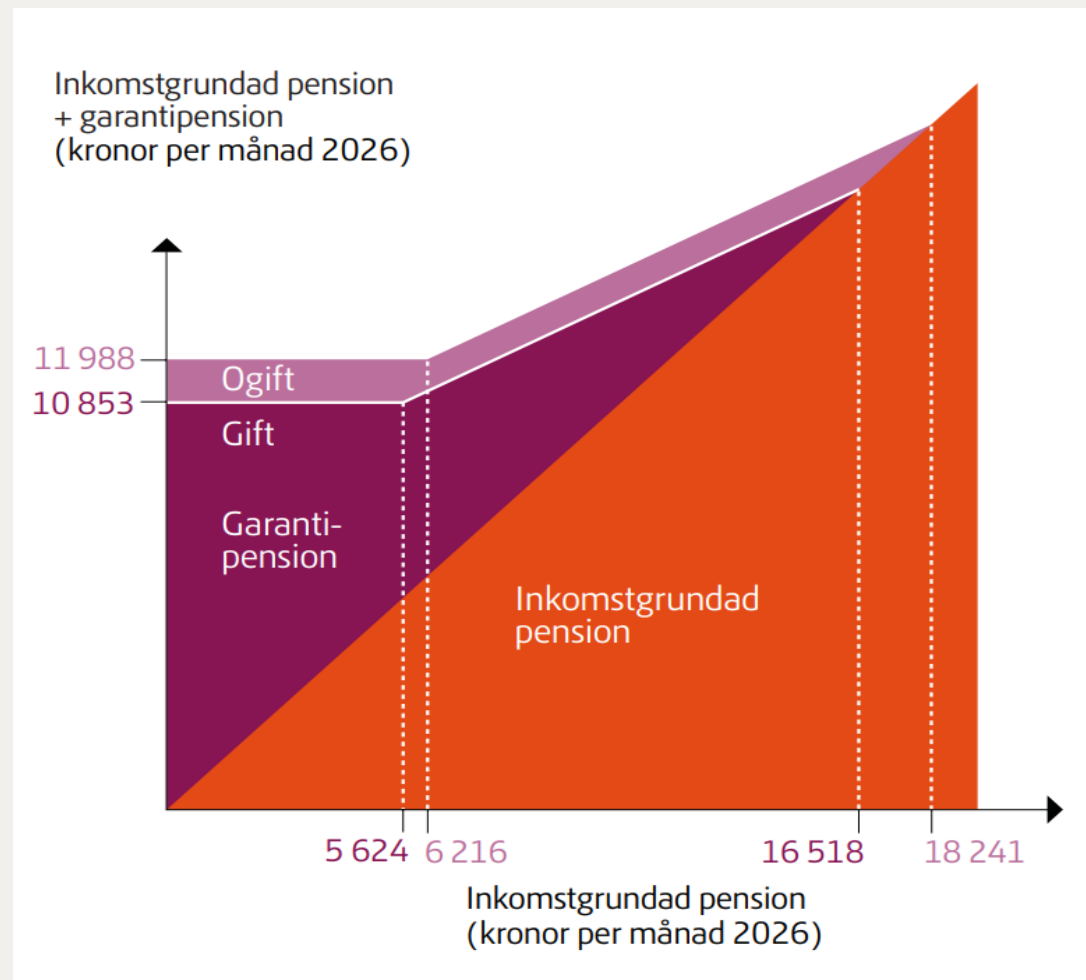

Du väljer fonder
- **Premiepension**

Staten förvaltar
- **Inkomstpension**

Inom allmän pension finns ett lönetak på 7,5 inkomstbasbelopp. Före avdraget för ålderspensionsavgiften motsvarar det en månadslön på cirka 56 050 kr (2026).

GARANTIPENSION FYLLER UT

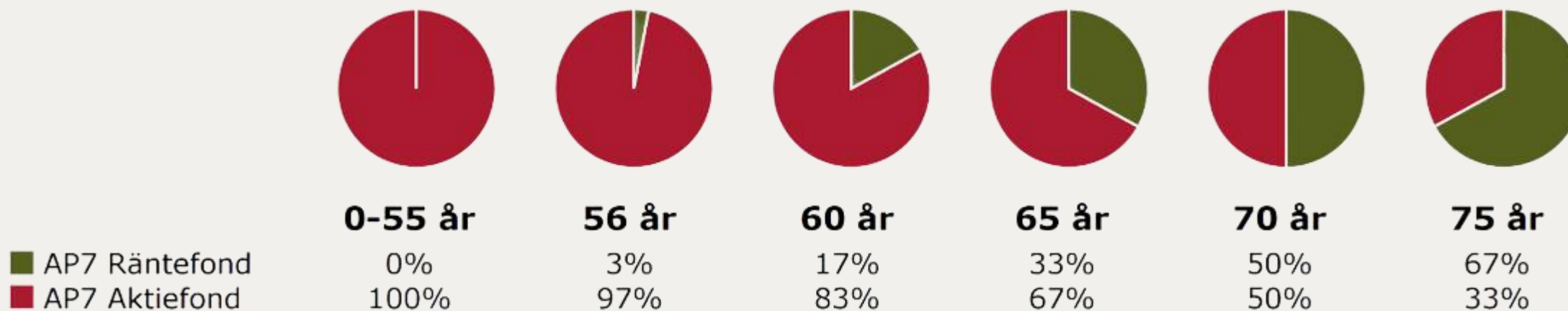
PREMIEPENSIONEN

- Pengarna placeras i fonder
- Cirka 390 fonder att välja på – kommer att minska framöver
- Rabatterade avgifter
- Ingen skatt vid fondbyte
- Bytet görs hos Pensionsmyndigheten

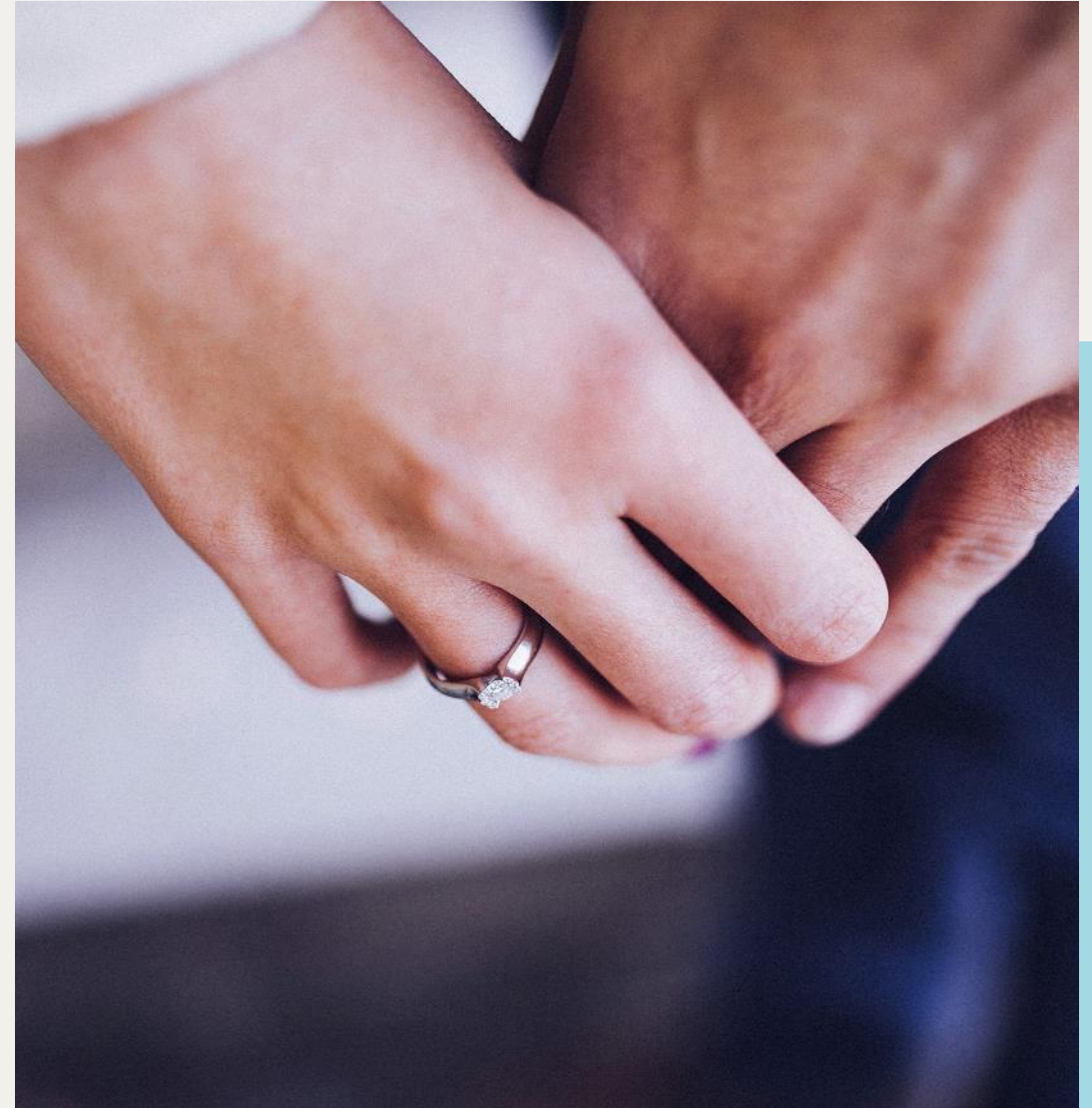
STATENS ÅRSKULLSFÖRVALTNINGSALTERNATIV (AP7 SÅFA)

- Om du inte väljer några fonder alls placeras dina premiepensionspengar i AP7 Såfa.
- Fördelningen mellan aktiefond och räntefond förändras automatiskt i takt med stigande ålder.

GE BORT PREMIEPENSIONEN?

- Bara till make/maka
- Görs i förskott
- Pengarna kan inte återtas
- "Kostar" 7,5 procent

Födelseår	Riktålder (tidigaste uttag av garantipension, bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd)	Tidigaste uttag av inkomstbaserad allmän pension (inkomst och premiepension)
1958-1959	66	61
1960	67	62
1961-1962	67	63
1963-1964	67	64
	<u>Prognos för riktåldrar (kan ändras)</u>	<u>Prognos för tidigaste uttag (kan ändras)</u>
1965-1966	67	64
1967-1969	68	64
1970-1981	68	65
1982-1984	69	65
1985-1997	69	66
1998-2000	70	66
2001-2014	70	67
2015-2017	71	67

67 ÅR ÄR EN VIKTIG ÅLDER

Upphör vid 67 år

A-kassa

Sjukersättning

Många kollektivavtalade försäkringar vid sjukdom och arbetsskada

67 år är lägsta ålder för att få

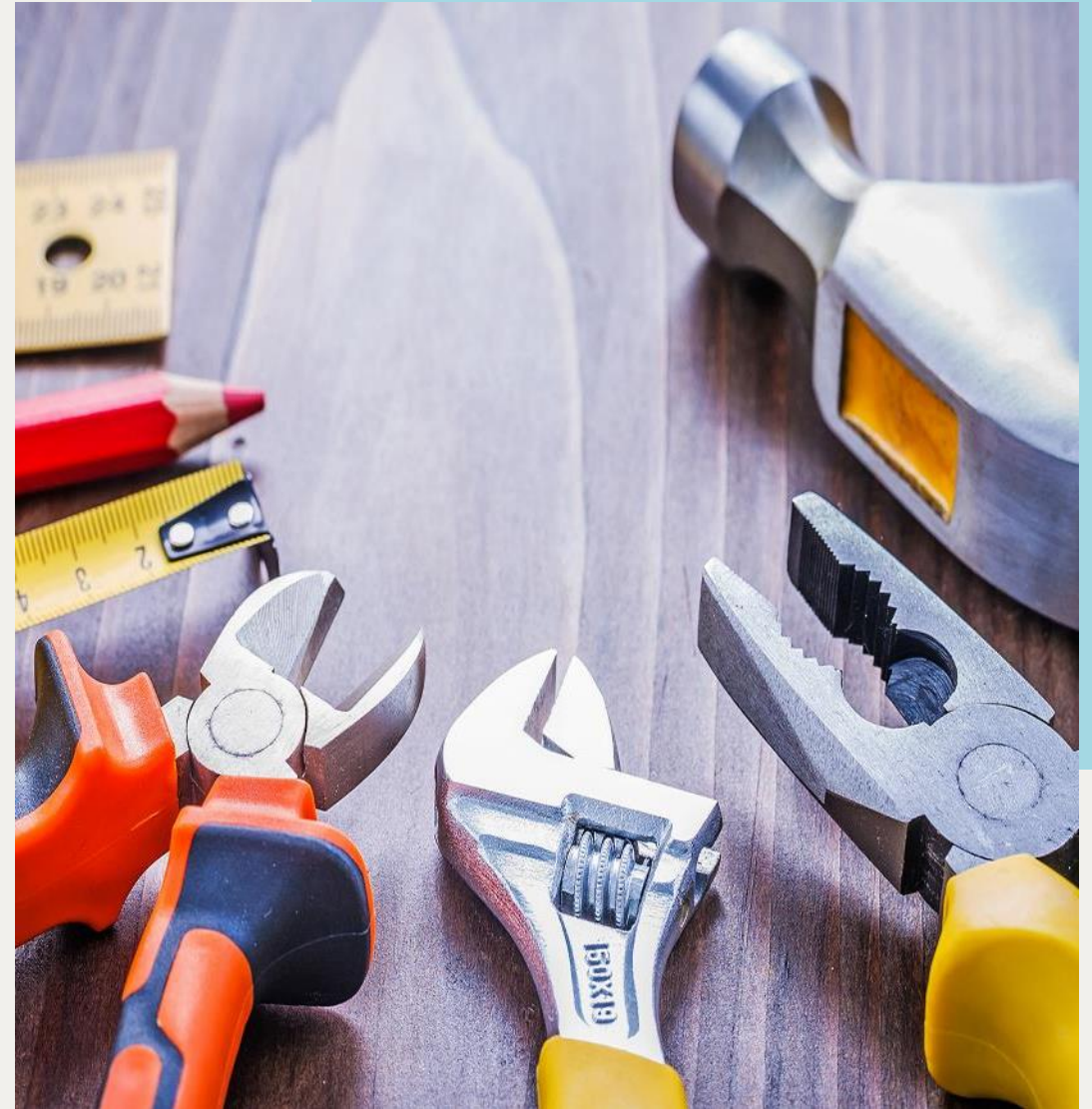
Garantipension

Inkomstpensionstillägg

Bostadstillägg och Äldreförsörjningsstöd

DAGS FÖR ÖVNINGSUPPGIFTER

- Leif ärver 300 000 kronor och har kapitalinkomst från sitt företag på 200 000 kr. Hur mycket tjänar han in till sin allmänna pension?
- Monique har låg lön och vill gå i pension före 67 år. Är det möjligt?
- Ada och Tycho lever tillsammans och vill ha jämställd pension. Hur kan de få det?

ATT ANSÖKA OM ALLMÄN PENSION

- Alla måste ansöka
- Ansök via e-legitimation
- Ansök 3 månader innan
- Ansök 6 månader innan om du har bott eller arbetat i ett annat land

PENSIONS MYNDIGHETEN Sök Logga in Meny

[Start](#) / [Gå i pension](#) / [Ansök om pension](#) / Ansök om allmän pension

Ansök om allmän pension

[In English](#)

Vilket år du är född avgör när du tidigast kan ansöka om allmän pension. Ansök helst tre månader innan du vill få din första pensionsutbetalning.

Du kan tidigast ta ut allmän pension från den månad du fyller 63 år. Garantipension och inkomstpensionstillägg kan du ha rätt till från den månad du fyller 66 år.

Om du har sjukersättning från Försäkringskassan får du behålla den fram till månaden innan du ska fylla 66 år.

[Höjd pensionsålder påverkar ersättningar från Försäkringskassan](#)

Du kan fylla i och skicka in din ansökan om allmän pension tidigast ett år före det att du uppnått den ålder som gäller för ditt första uttag av allmän pension.

[Mer om höjda pensionsåldrar](#)
[Så fungerar allmän pension](#)

Ansök om allmän pension på Mina sidor

När du fyllt i ansökan får du en preliminär beräkning av din pension. Du loggar in med din e-legitimation.

[Ansök om allmän pension](#)

UTTAG AV ALLMÄN PENSION

- 64 år för inkomstpension
- 67 år för garantipension

Åldersgränserna kommer att höjas i takt med riktåldern

HUR BETALAS ALLMÄN PENSION UT?

- Varje månad resten av livet
- 0, 25, 50, 75 eller 100 procent
- Storleken kan ändras
- Möjligt med olika procentsatser för inkomstpension och premiepension

BOSTADSTILLÄGG

- Från 67 år om hela pensionen tas ut
- Räknas för hela hushållet
- Alla typer av boenden
- Maximalt bidrag: 7 290 kronor i månaden
- Skattefritt

Bostadskostnad, inkomster, tillgångar och familjesituation avgör rätten till bostadstillägg

Åldersgränsen kommer att höjas i takt med riktåldern

ÄLDREFÖRSÖRJNINGSTÖD

- Ger skälig levnadsnivå när pensionen inte räcker
- För den som inte får full garantipension
- Behovsprövat till skillnad från garantipension
- Villkor: måste prövat garantipension och pensioner utomlands

OM MAN FLYTTAR UTOMLANDS

De här stöden får du inte utbetalda om du bor i ett annat land:

- Garantipension
- Bostadstillägg
- Äldreförsörjningsstöd

SÅ FÅR DU KOLL PÅ DIN PENSION

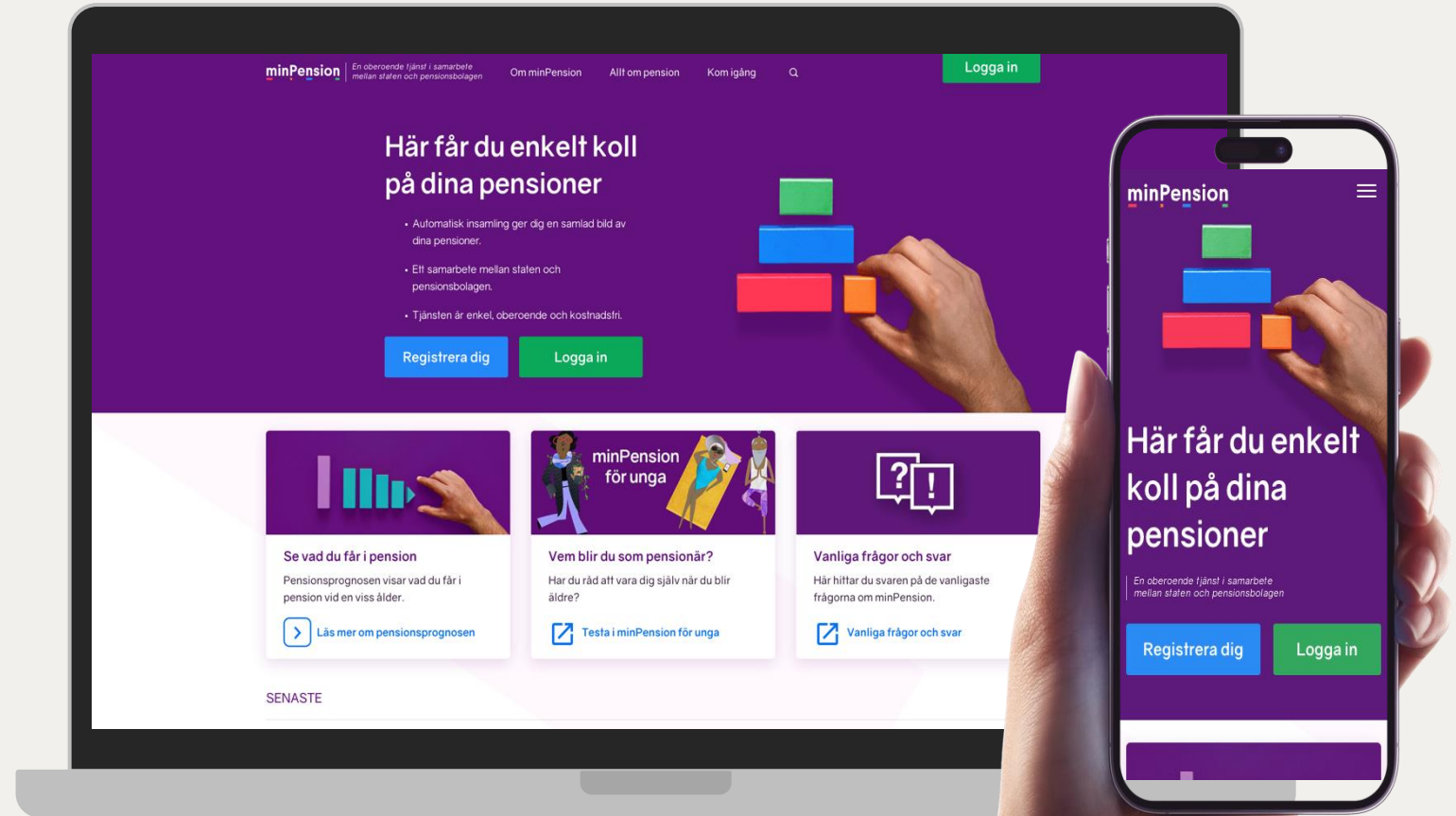
Dan Adolphson Björck, Min Pension

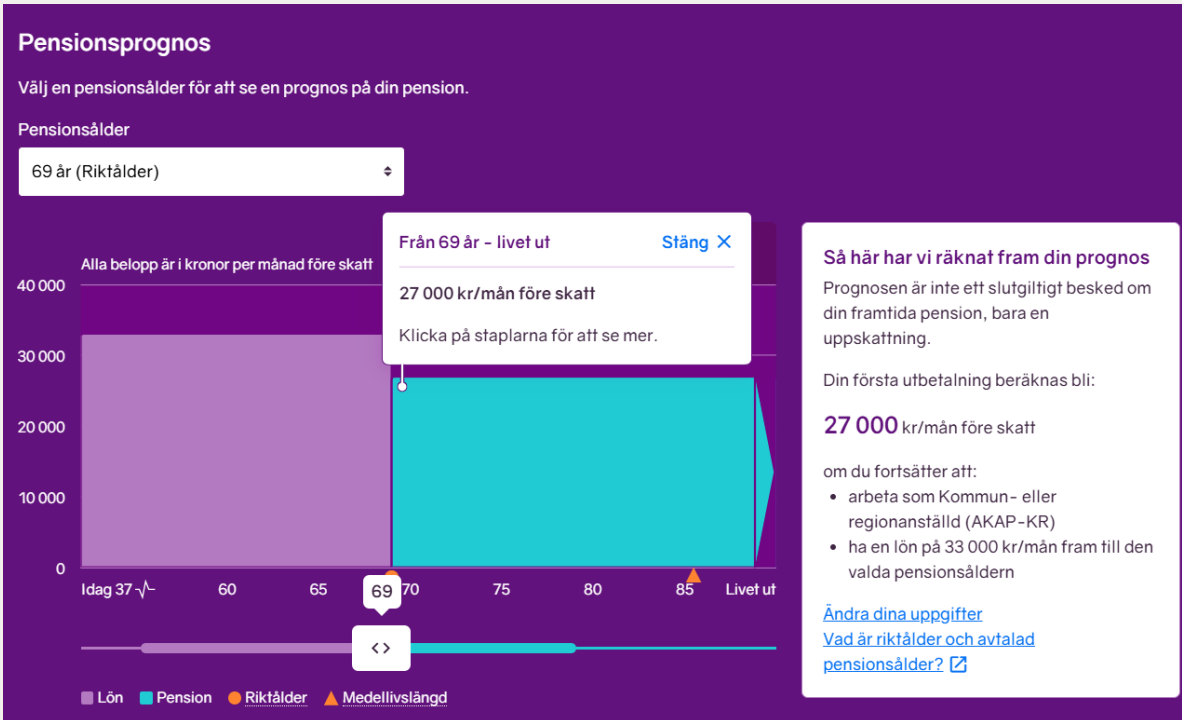
GILLA DIN
EKONOMI

MINPENSION.SE

- Ett samarbete mellan staten och pensionsbolagen
- Gratis att använda
- 62 miljoner prognoser per år

PENSIONSPROGNOSEN

Intjänad pension

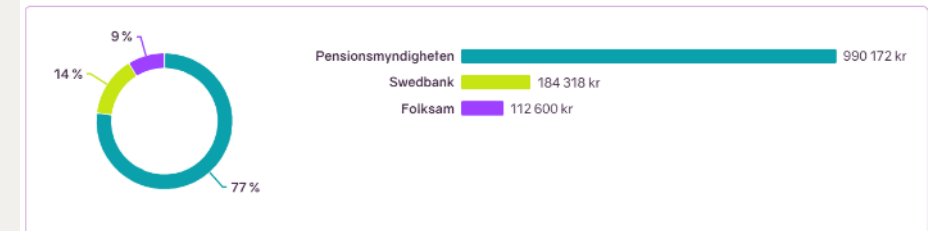

Total pension

Fördelning mellan pensionsbolag

Här kan du se hur mycket av ditt samlade pensionskapital som förvaltas av respektive pensionsbolag.

Allmän pension Tjänstepension Privat pension

Kontaktinformation

Dina pensionsbolag Visa v

Dina valcentraler Visa v

PENSIONSSIMULATORN OCH PENSIONSSSTATISTIK

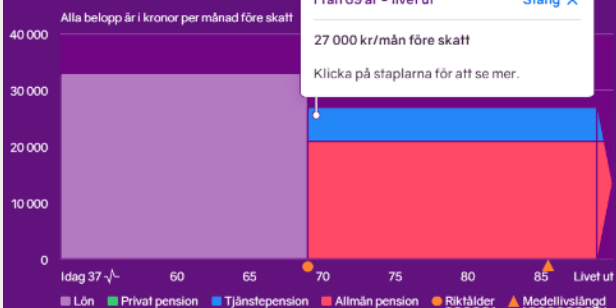
Simulatorn

Välj det du vill ändra

Prova hur olika val påverkar din pension. Se skillnaden i diagrammet mot om du skulle gå i pension vid din riktålder.

Lön och jobb + Sluta jobba + Uffagsstart + Värdeutveckling +

Pensionsprognos

Så här har vi räknat fram din prognos

Prognosen är inte ett slutgiltigt besked om din framtida pension, bara en uppskattning.

Din första utbetalning beräknas bli:

27 000 kr/mån före skatt

om du:

- arbetar som Kommun- eller regionanställd (AKAP-KR)
- har en lön på 33 000 kr/mån tills du slutar arbeta

Läs mer om hur vi har räknat [Vad är riktålder och avtalad pensionsålder?](#)

Alla belopp visas som kr/mån	Från 37 år, 10 mån 2026, januari	69 år - Livet ut 2057, mars
Summa före skatt	33 000	27 000
Lön	33 000	0
Privat pension (0)	0	0
Tjänstepension (2)	0	6 100
Allmän pension (2)	0	20 900

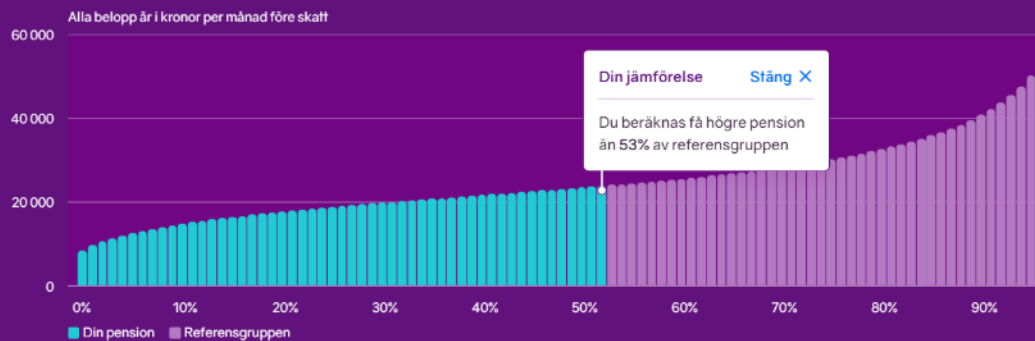
Statistik

Vad är en genomsnittlig pension vid 66 år?

Här kan du jämföra din pensionsprognos med andra registrerade användares pensionsprognoser. Du kan välja vilka ålderskategorier och kollektivavtalsområden som du vill jämföra din pension med. Du kan också välja om du vill jämföra dig med både män och kvinnor eller endast ett av könen. I jämförelsen har vi använt den utbetalning du skulle få som första pensionsutbetalning om du tog ut pension under längsta möjliga tid, från 66 år. Om du har en pågående utbetalning vid 66 år är det beloppet inkluderat.

Din pensionsjämförelse

Vi har jämfört dig med kvinnor och män mellan 36-45 år med alla avtal.

Ändra jämförelsen

Din pensionsutbetalning ?

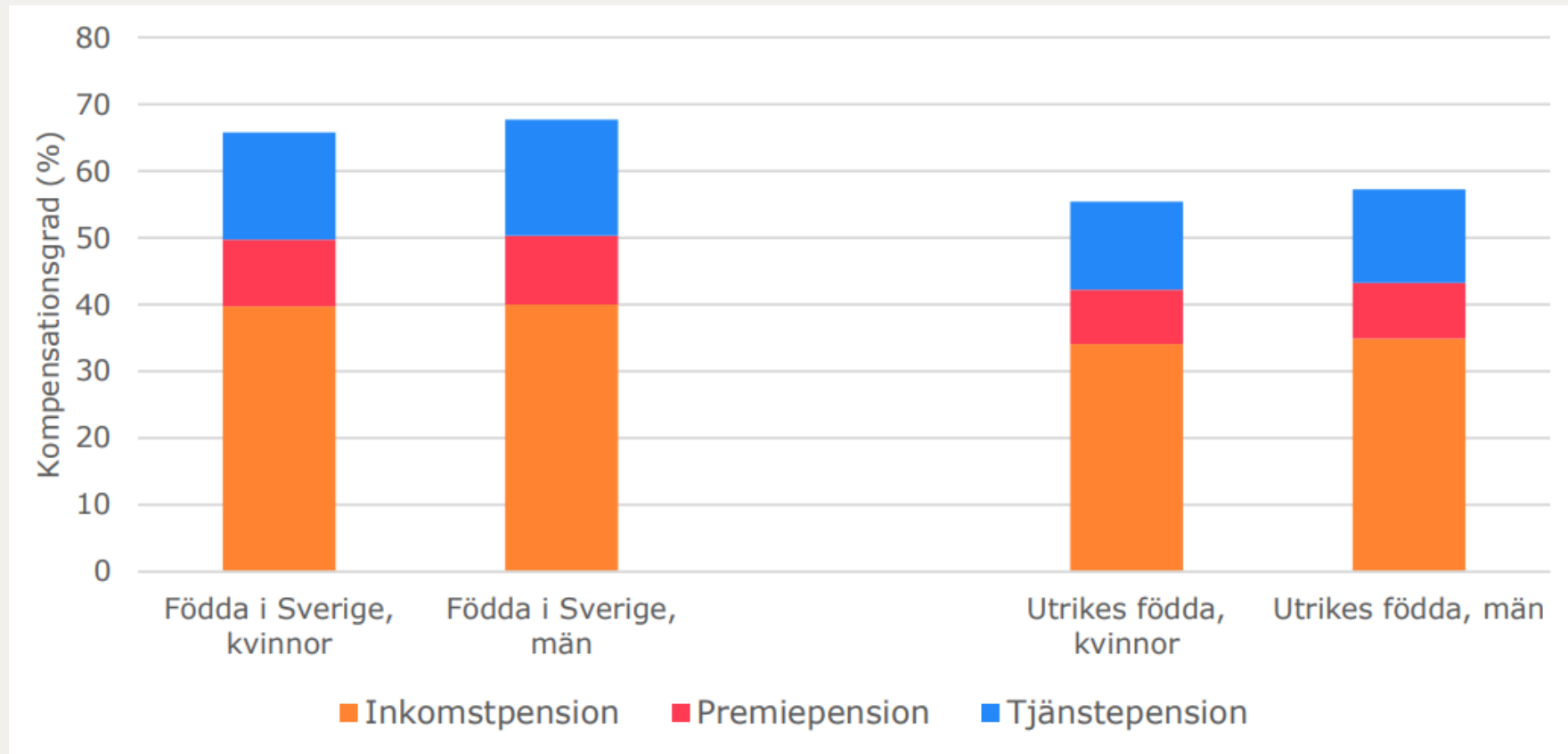
24000 kr/mån

Vi har räknat ut detta belopp automatiskt för dig.

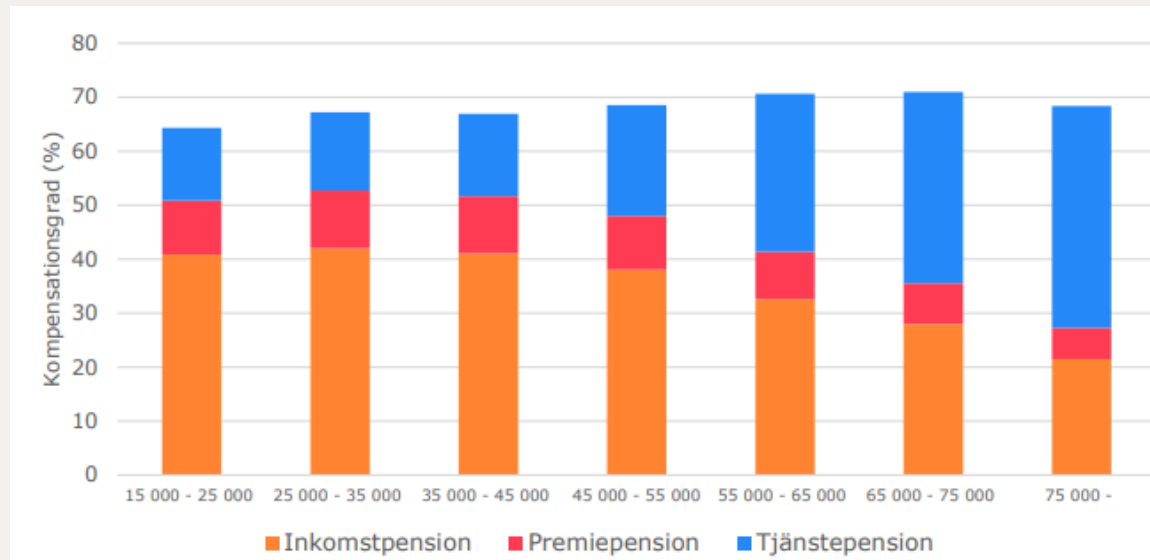
Jämför dig med:

Kön: Kvinnor och män | Ålder: 36-45 år | Avtal: Alla avtal

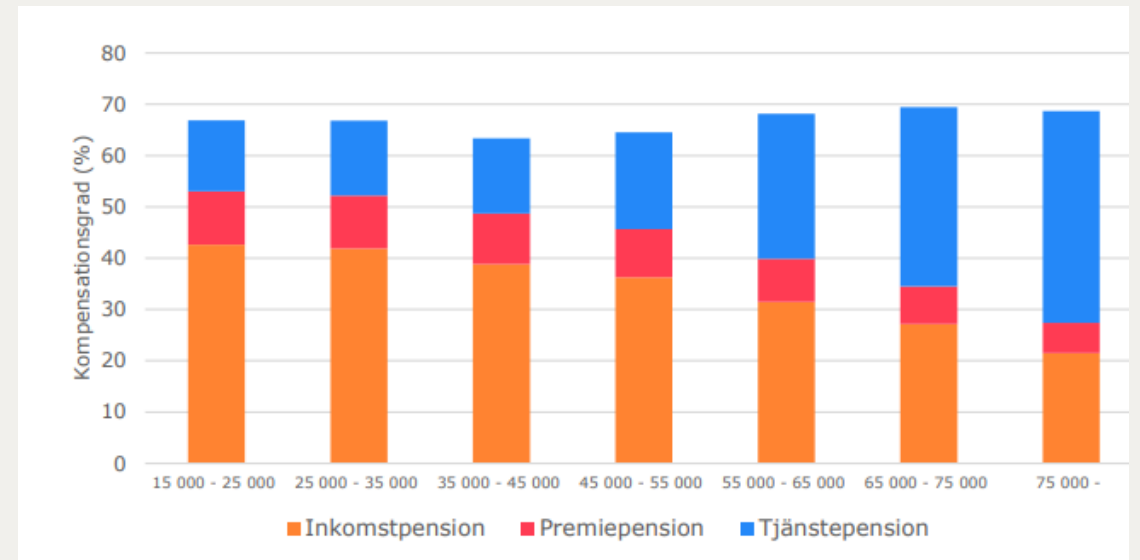
I GENOMSNITT 60-70 PROCENT AV LÖNEN

PENSION OCH LÖN

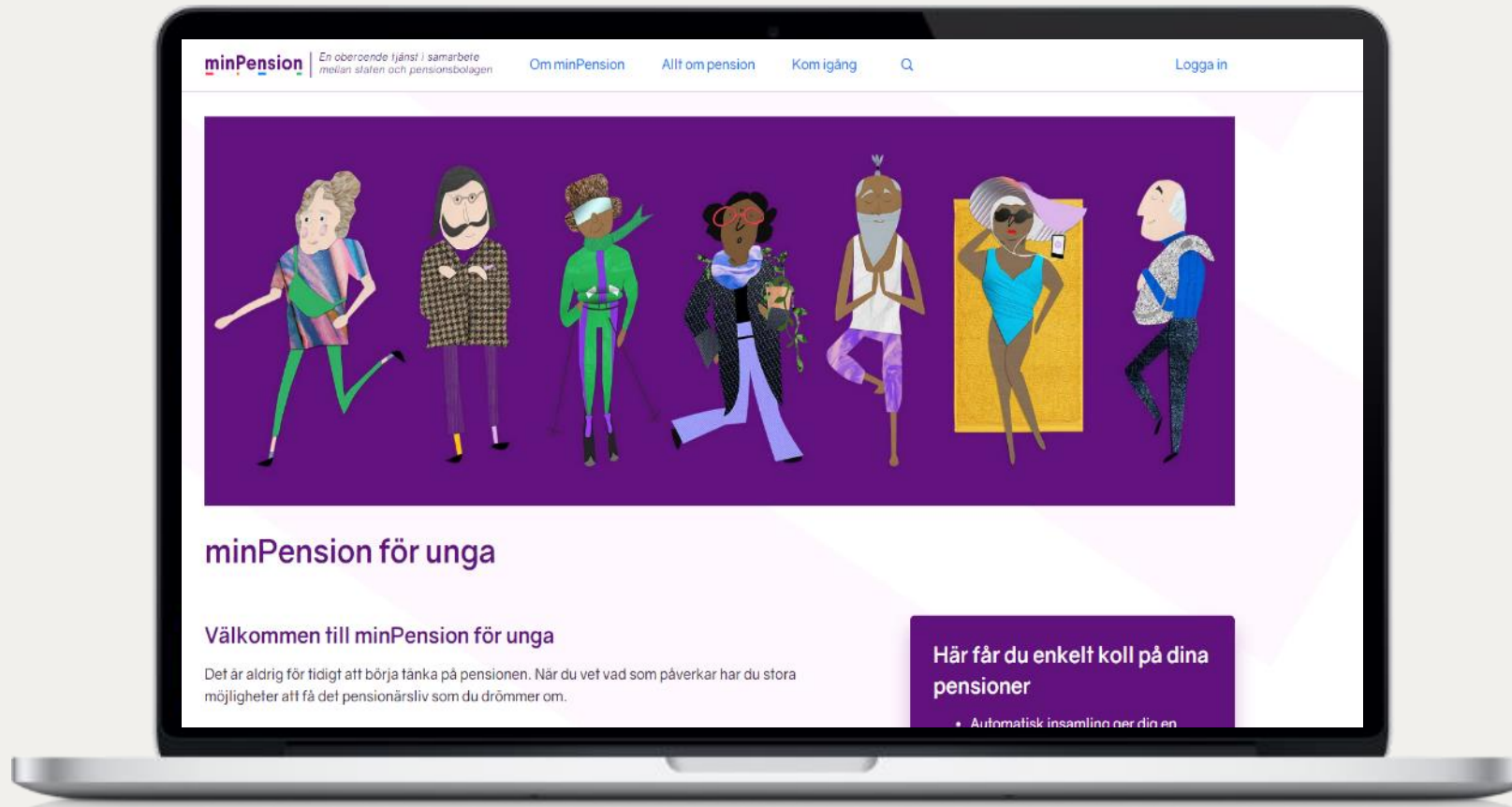
Män

Kvinnor

MIN PENSION FÖR UNGA – TESTA SJÄLV

- minpension.se/minpension-for-unga

PRIVAT SPARANDE

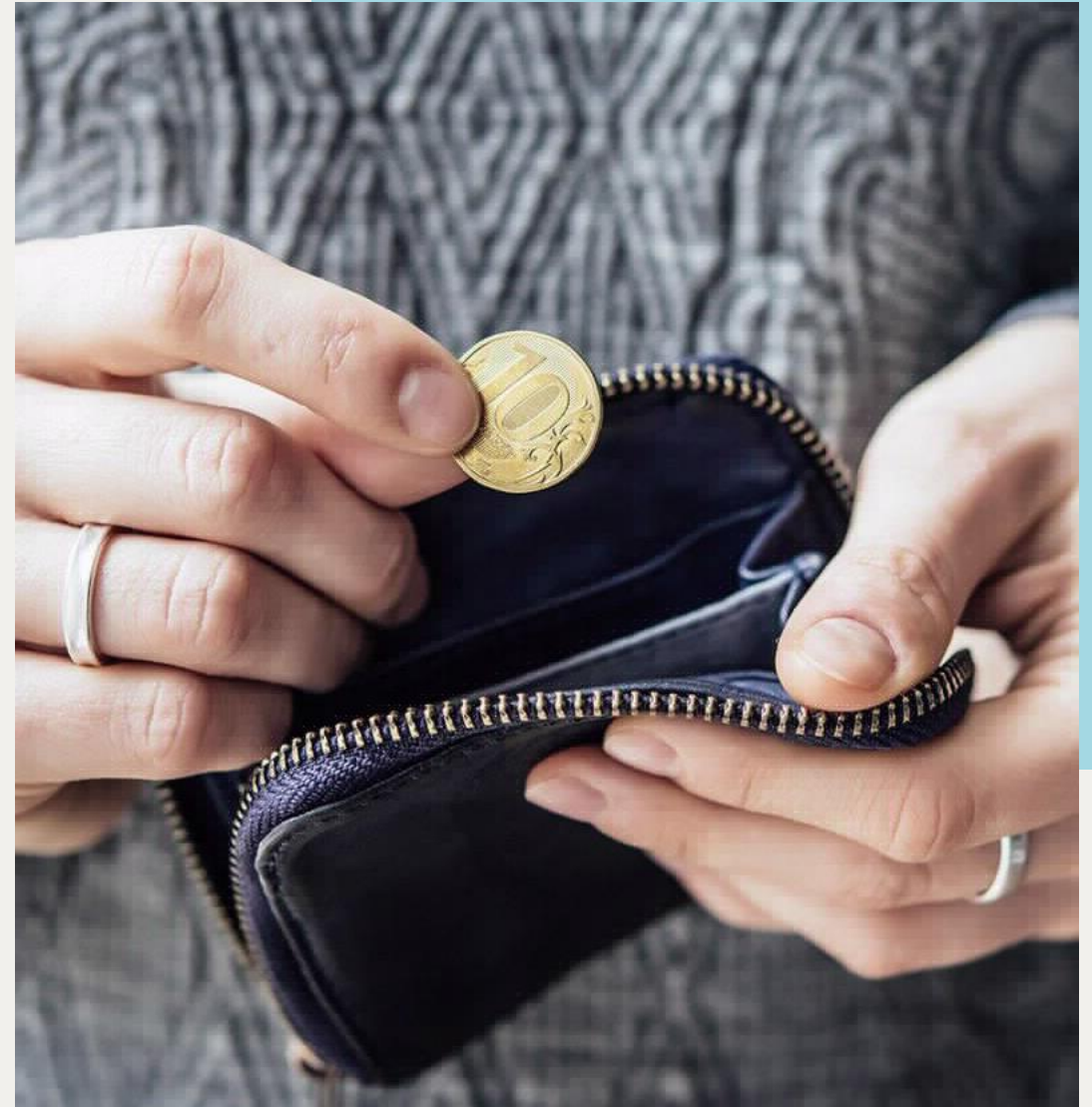
Staffan Ström, Alecta

GILLA DIN
EKONOMI

OLIKA SORTERS SPARANDE

- Buffertsparande
- Kortsiktigt sparande
- Långsiktigt sparande

VARFÖR SPARA LÅNGSIKTIGT?

- 400 kr i månaden
- 40 år
- 7 procent avkastning per år

50 000 kr
Avkastning

50 000 kr
Sparade pengar

10 år = 68 640 kr

20 år = 203 665 kr

30 år = 469 281 kr

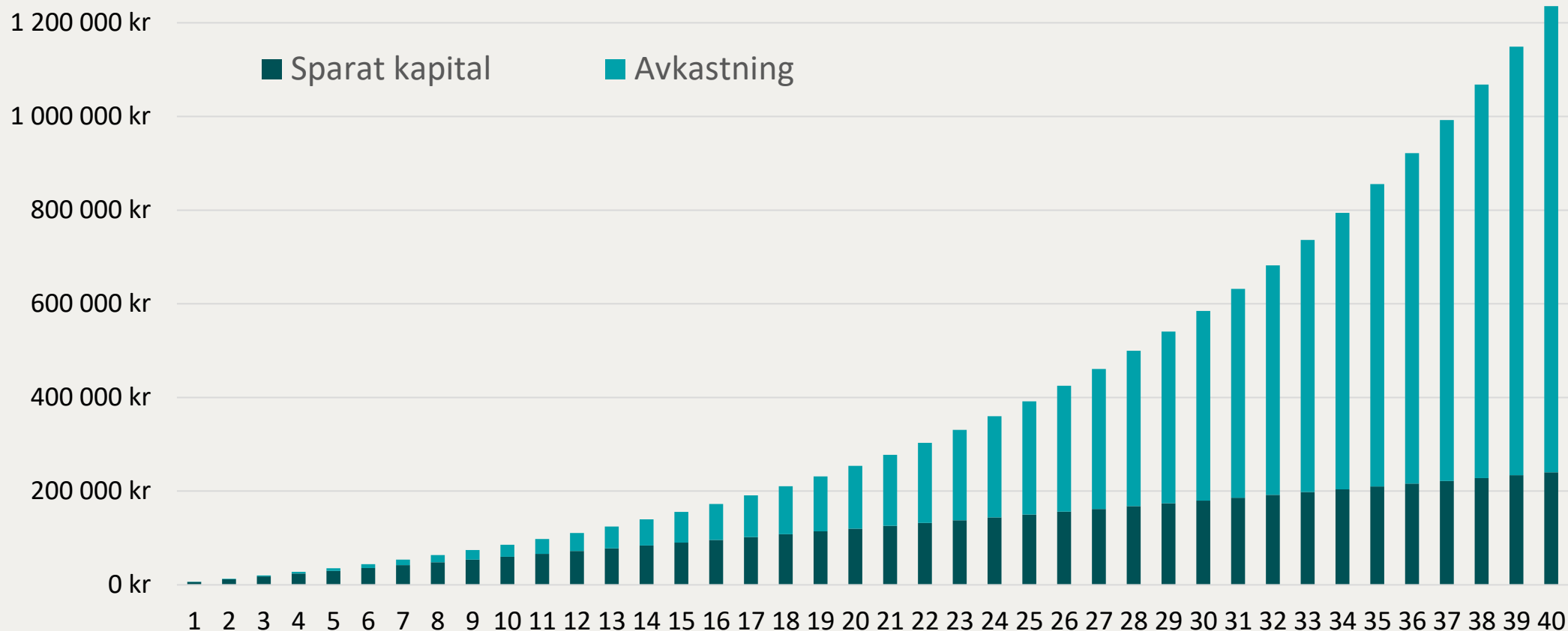
40 år = 991 787 kr

Sparat – 192 000 kr

Avkastning – 805 787 kr

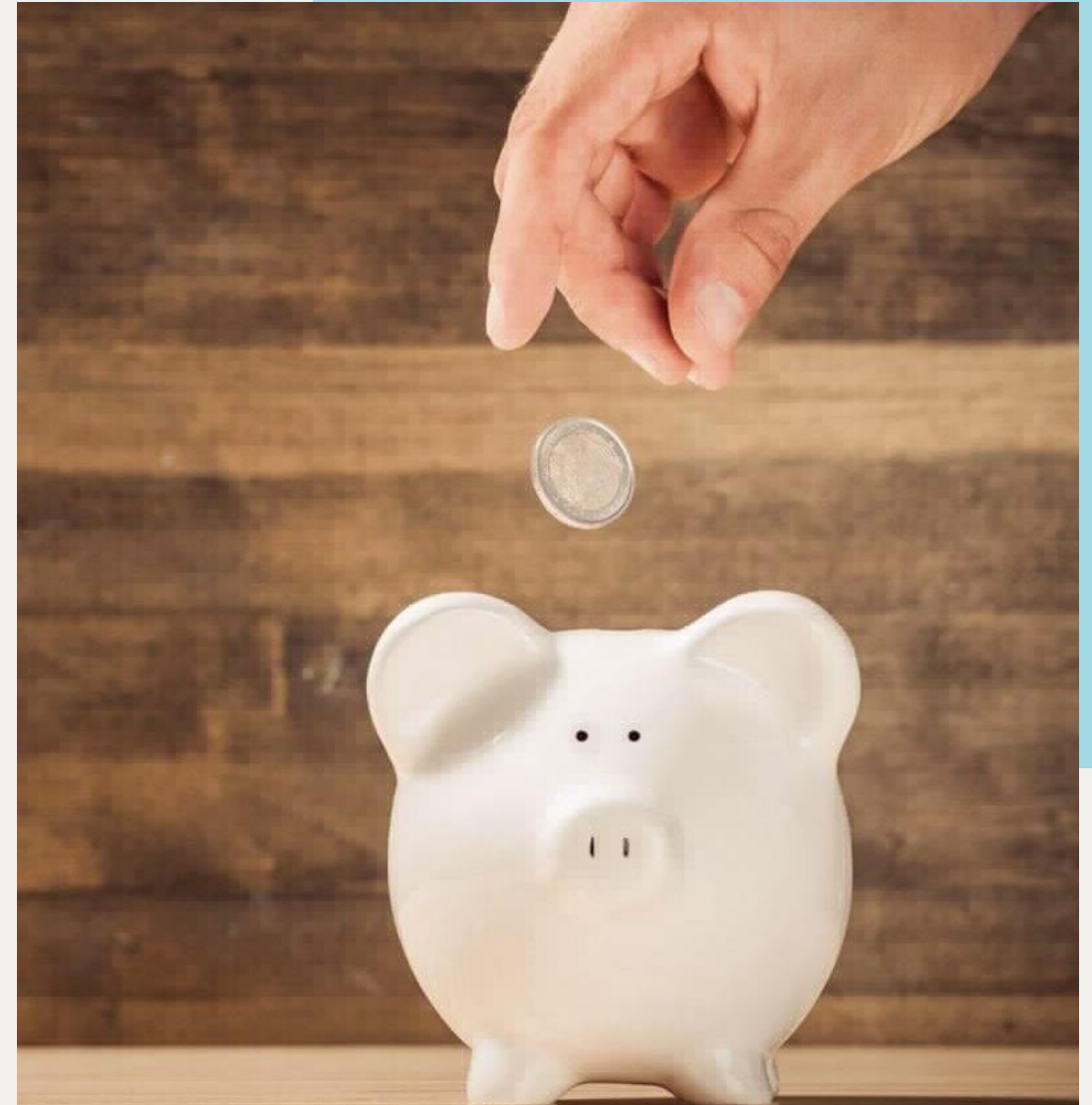
RÄNTA PÅ RÄNTA – ”VÄRLDENS ÅTTONDE UNDERVERK”

Ett månadssparande på 500 kr med genomsnittlig avkastning på 7 % per år

PRIVAT PENSIONSSPARANDE

- Avdragsgillt privatsparande för alla (IPS)
– fanns tidigare
- Lönevaxling – alternativ för vissa idag
- Investeringsparkonto och kapitalförsäkring

KONTON (SKAL)

Depå

Depå eller VP-konto

- Skatt vid försäljning
- Skatt på aktieutdelningar
- Du måste själv deklarerera försäljningar

ISK

Investeringsparkonto

- Årlig skatt baserad på statslåneränta
- Deklaration sker automatiskt
- Du äger innehaven
- Skattefritt upp till 300 000 kr

KF

Kapitalförsäkring

- Årlig skatt baserad på statslåneränta
- Deklaration sker automatiskt
- Innehav ägs via ett försäkringsbolag
- Möjlighet att utse förmånstagare

FÖRSTÅ VAD DU INVESTERAR I

- Olika värdepapper erbjuder olika möjlighet till avkastning, men de medför också olika risk och är olika komplicerade
- När man blir äldre kan det finnas en poäng med att successivt minska risken i sitt sparande

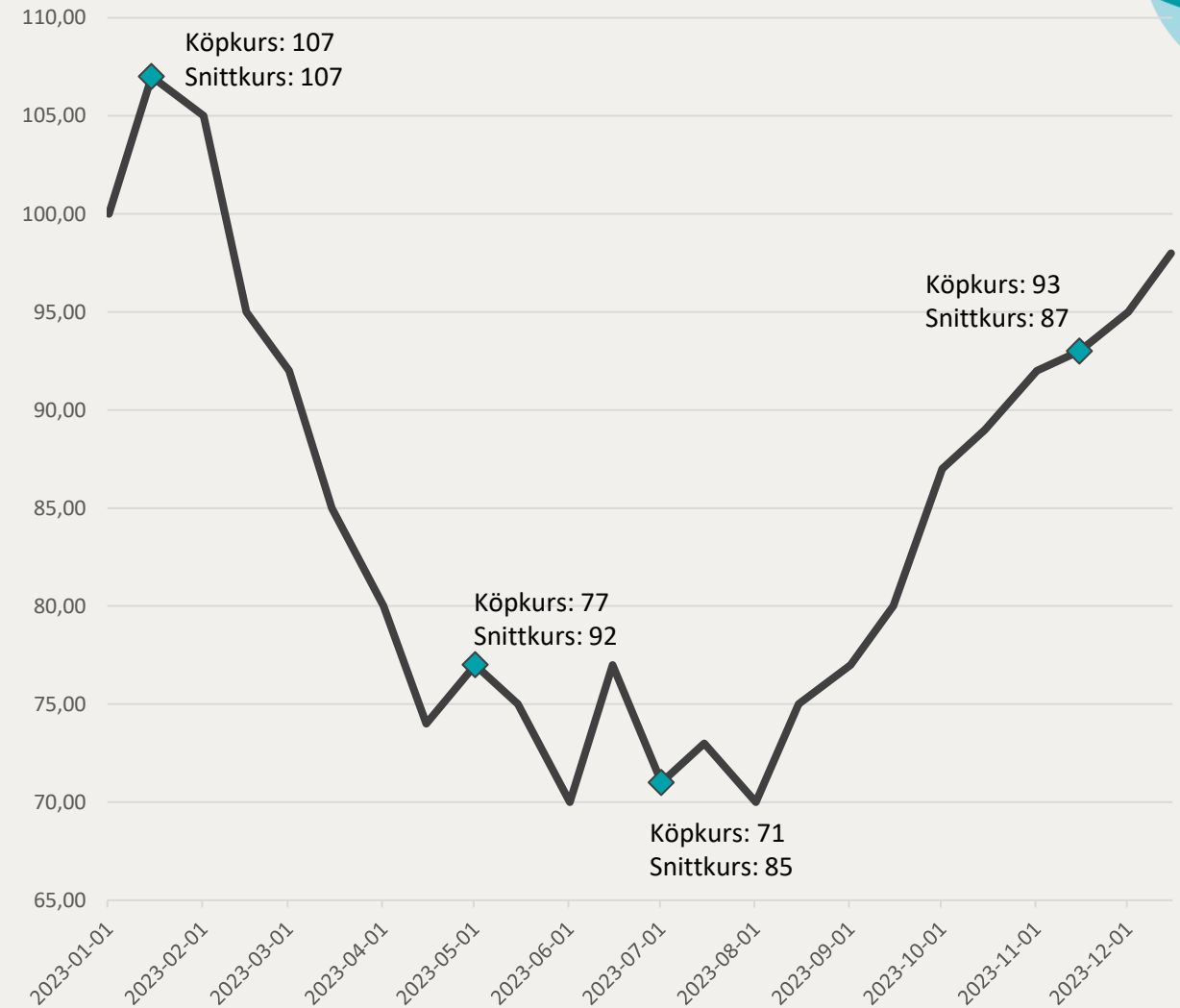
Risktermometer

- Andra värdepapper
- Aktier
- Aktiefonder
- Blandfonder
- Obligationer
- Långa räntefonder
- Korta räntefonder

BEGREPPET RISK OCH VIKTEN AV ATT INVESTERA REGELBUNDET

- Ett sätt att mäta risk på är att titta på svängningarna i värdet på en tillgång
- Större risk = Större svängningar i värdet
- Att tajma marknaden är mycket svårt
- Genom att investera regelbundet minskar du risken för dålig timing och ökar chansen till en bra snittkurs

AVGIFTER OCH PLACERINGSVAL

Staffan Ström, Alecta

GILLA DIN
EKONOMI

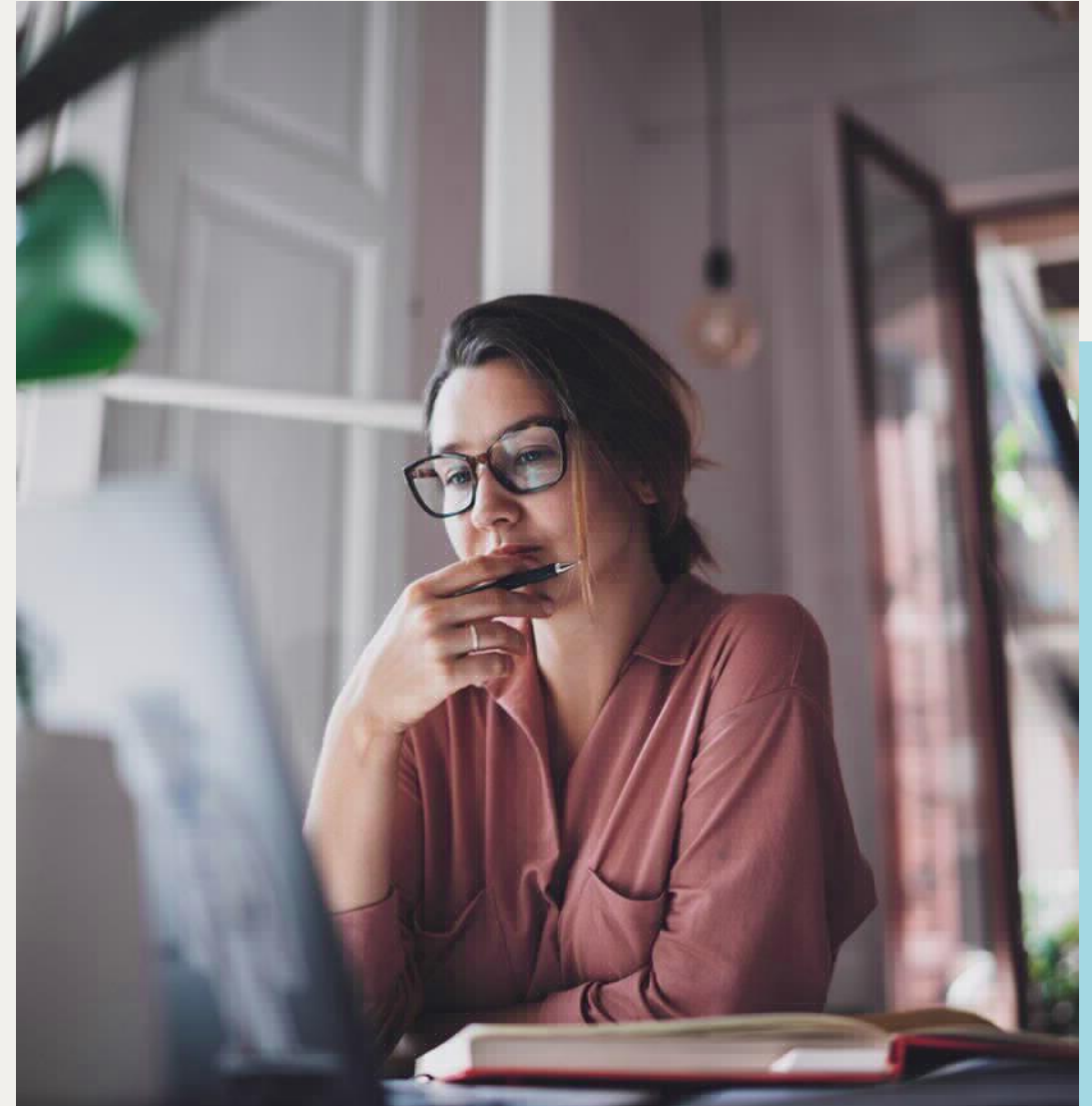
HÅLL KOLL PÅ AVGIFTERNA

- Fast årlig avgift
- Årlig avgift på pensionskapitalet
- Avgift på fondandelarnas värde
- Kapitalförvaltningskostnader
- Avgift på varje inbetalning av pensionspremier
- Prestationsbaserade avgifter
- Flyttavgifter
- **Total avgift** = Årlig avgift, transaktionskostnader och övriga avgifter

HUR MYCKET BETYDER AVGIFTEN?

- Jenny 25 år
- Tjänar 34 000 kr/mån
- Normal inkomstutveckling
- Jobbar till 67 år

INGEN AVGIFT

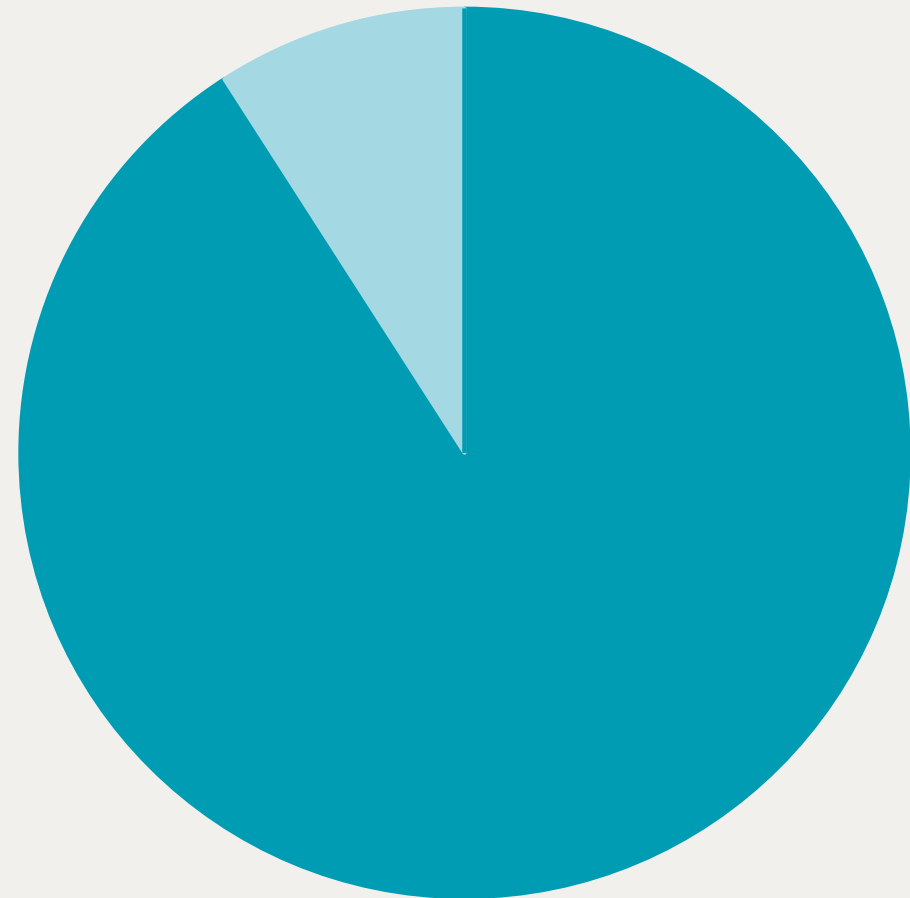
- Utan avgifter finns allt kvar
- Alla inbetalningar och all avkastning går till Jenny
- Totalt ca 3 miljoner kr
- Tjänstepension 17 300 kr / mån

AKTIEFOND 0,5 PROCENT AVGIFT

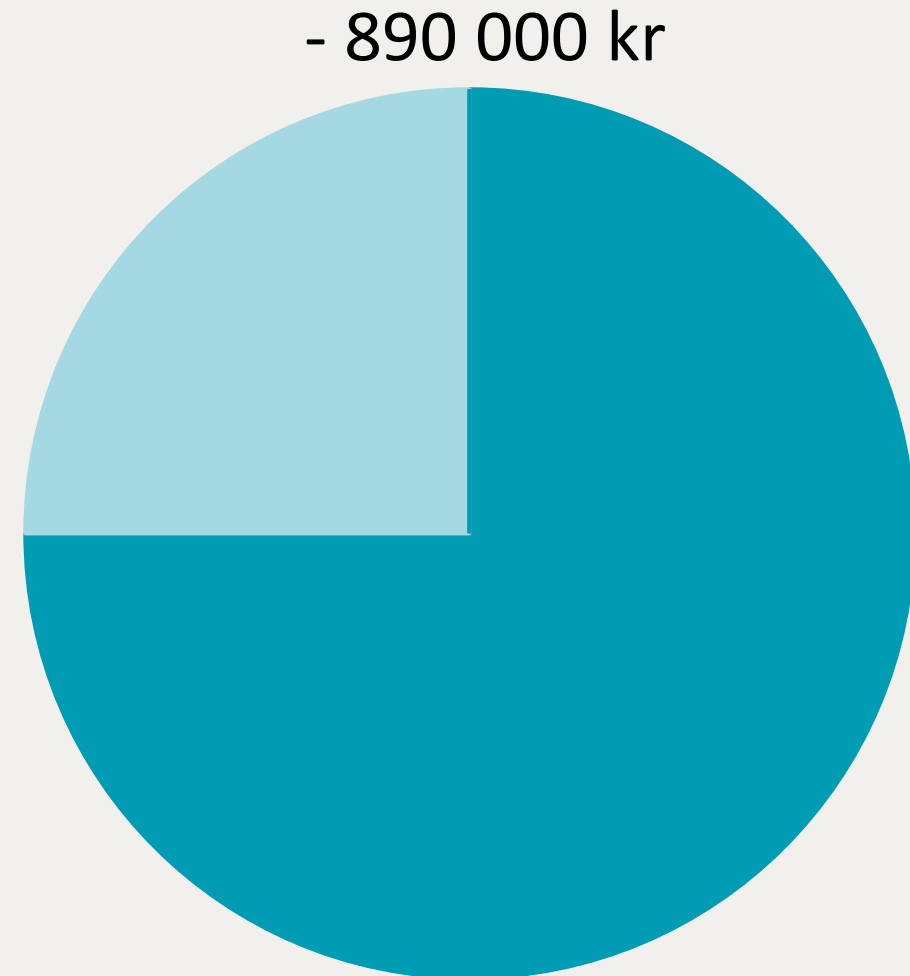
- En tiondel försvinner
- 2 600 kr mindre i pension, varje månad livet ut

- 336 000 kr

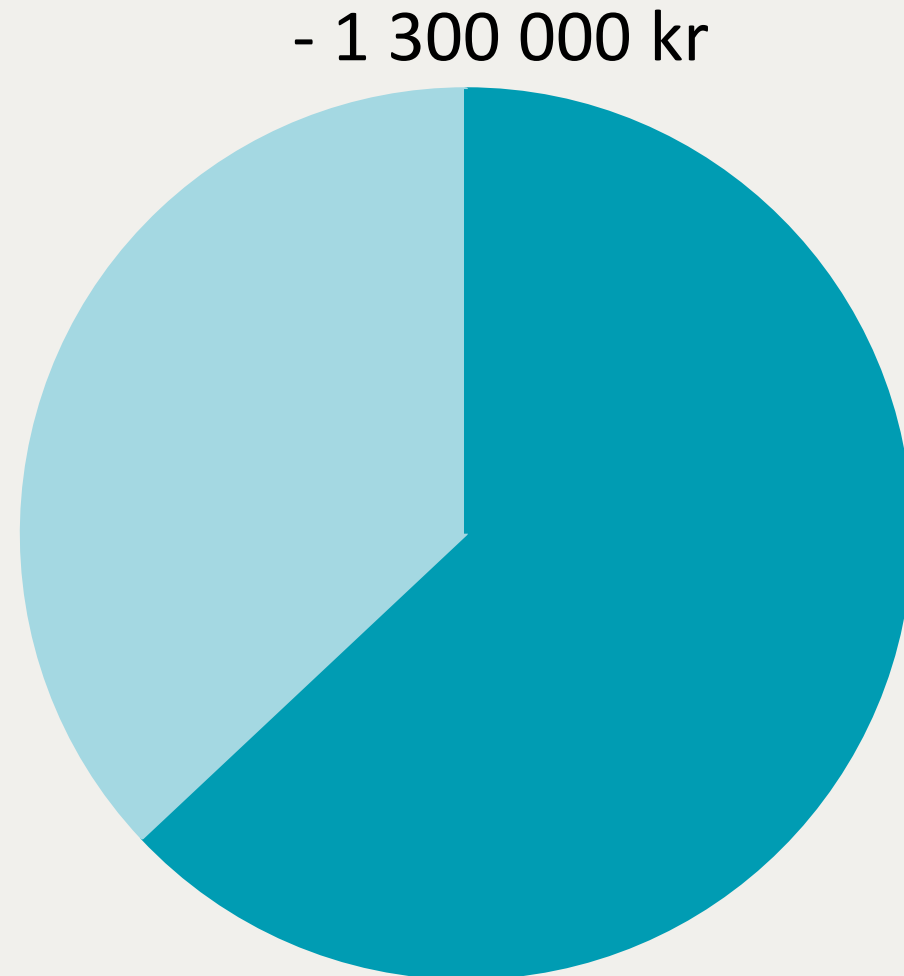
AKTIEFOND 1,5 PROCENT AVGIFT

- En fjärdedel försvinner
- 6 800 kr mindre i pension, varje månad livet ut

AKTIEFOND 2,5 PROCENT AVGIFT

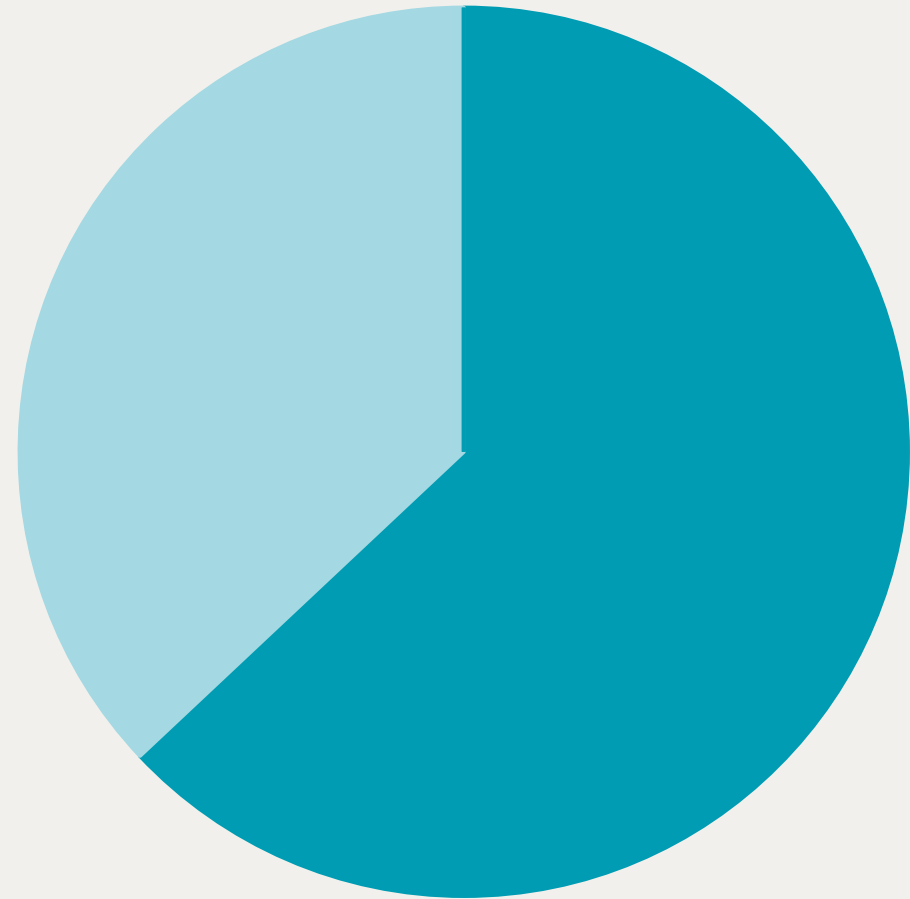
- Fond-i-fond som kostar 1 procent mer
- Totalt 2,5 procent avgift
- 40 procent försvinner
- 9 800 kr mindre i pension, varje månad livet ut

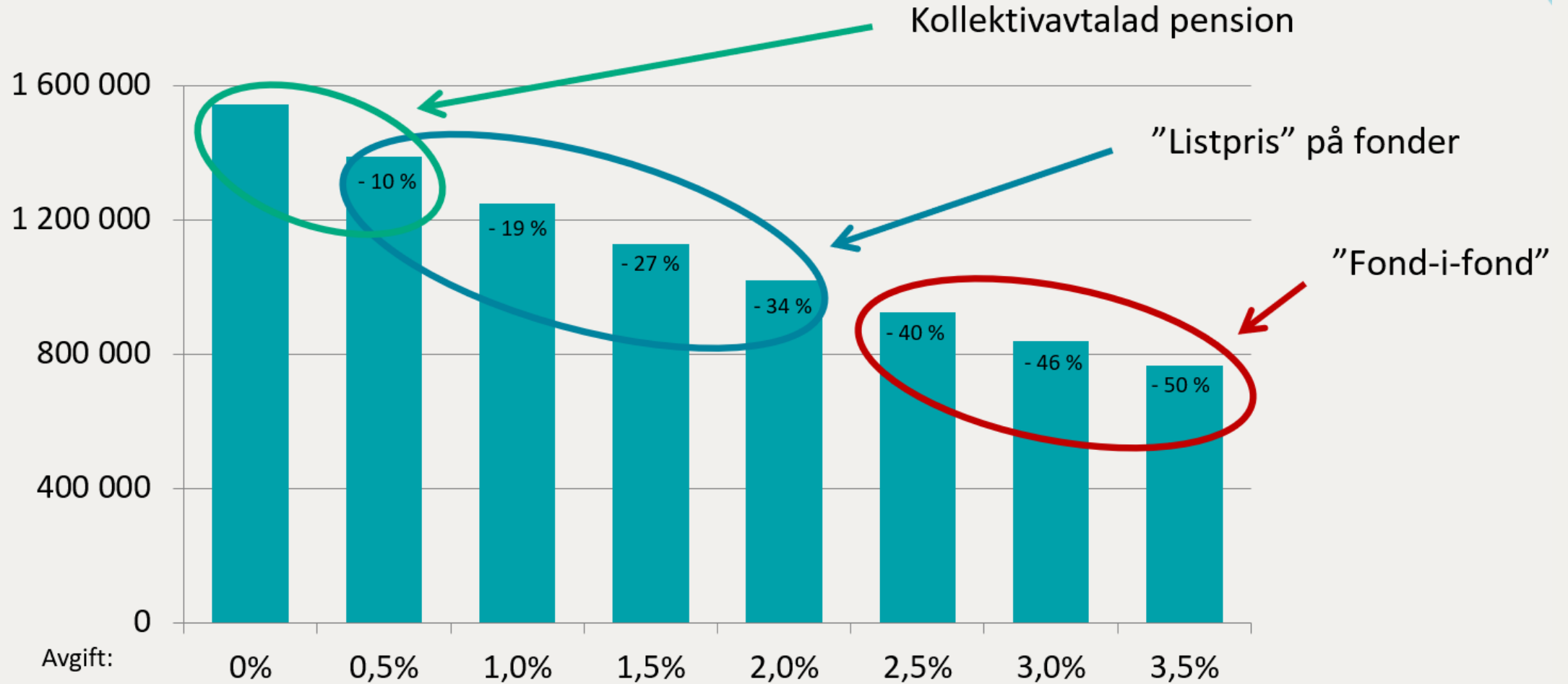
TÄNK OM JENNY HAFT HÖGRE LÖN?

- Jenny börjar istället jobba vid 27
- Månadslön 45 000 kr
- Fond med 2,5 procent i avgift
- 2 miljoner kr försvinner
- 15 600 kr mindre i pension, varje månad livet ut

- 2 000 000 kr

SE UPP MED AVGIFTERNA!

ATT SPARA HÅLLBART I FONDER

KOLL PÅ GRUNDBEGREPPEN

Frågor som berör hållbarhet omnämns ofta som ESG-frågor, vilket står för:

- **E**nvironmental/**M**iljö (Exempelvis biologisk mångfald, klimatavtryck, vattenförbrukning, avfall)
- **S**ocial/**S**ociala frågor (Exempelvis jämställdhet, arbetsrätt, mänskliga rättigheter, mångfald)
- **G**overnance/**B**olagsstyrning (Exempelvis korrupktion, interna strukturer, styrelsens sammansättning)

HÅLLBARHETSSTRATEGIER

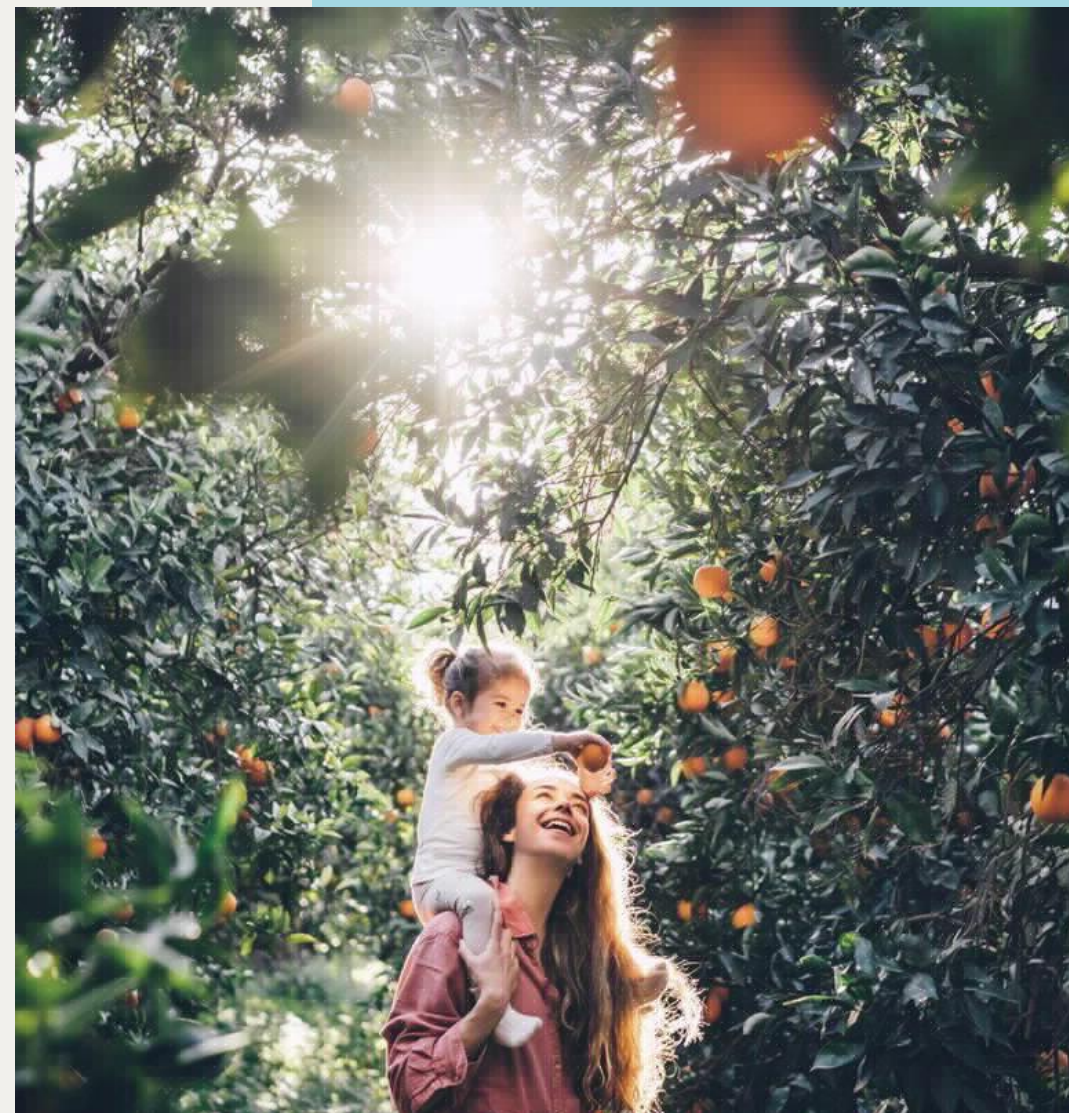
- **Välja in** – en strategi som går ut på att investera i företag som anses vara ”bäst i klassen” utifrån specifika hållbarhetskriterier.
- **Välja bort** – en strategi som innebär att fonden inte investerar i företag som bedöms vara relativt mindre hållbara än andra.
- **Påverka** – innebär att fonden använder sitt ägarinflytande för att påverka företag i hållbarhetsfrågor.

HÅLLBARHETSINRIKTING

Informationskraven skiljer sig för fonder som har hållbarhet som mål och för de som främjar hållbarhet, och fonderna delas utifrån detta in i följande kategorier:

- **Fonder som har hållbarhet som mål** - Har som mål att investera hållbart.
- **Fonder som främjar miljörelaterade eller sociala egenskaper** - Bidrar till hållbarhet utan att ha hållbarhet som mål med förvaltningen.
- **Övriga fonder** - Hållbarhetsrisker är integrerade i investeringsbesluten men inget av ovanstående.

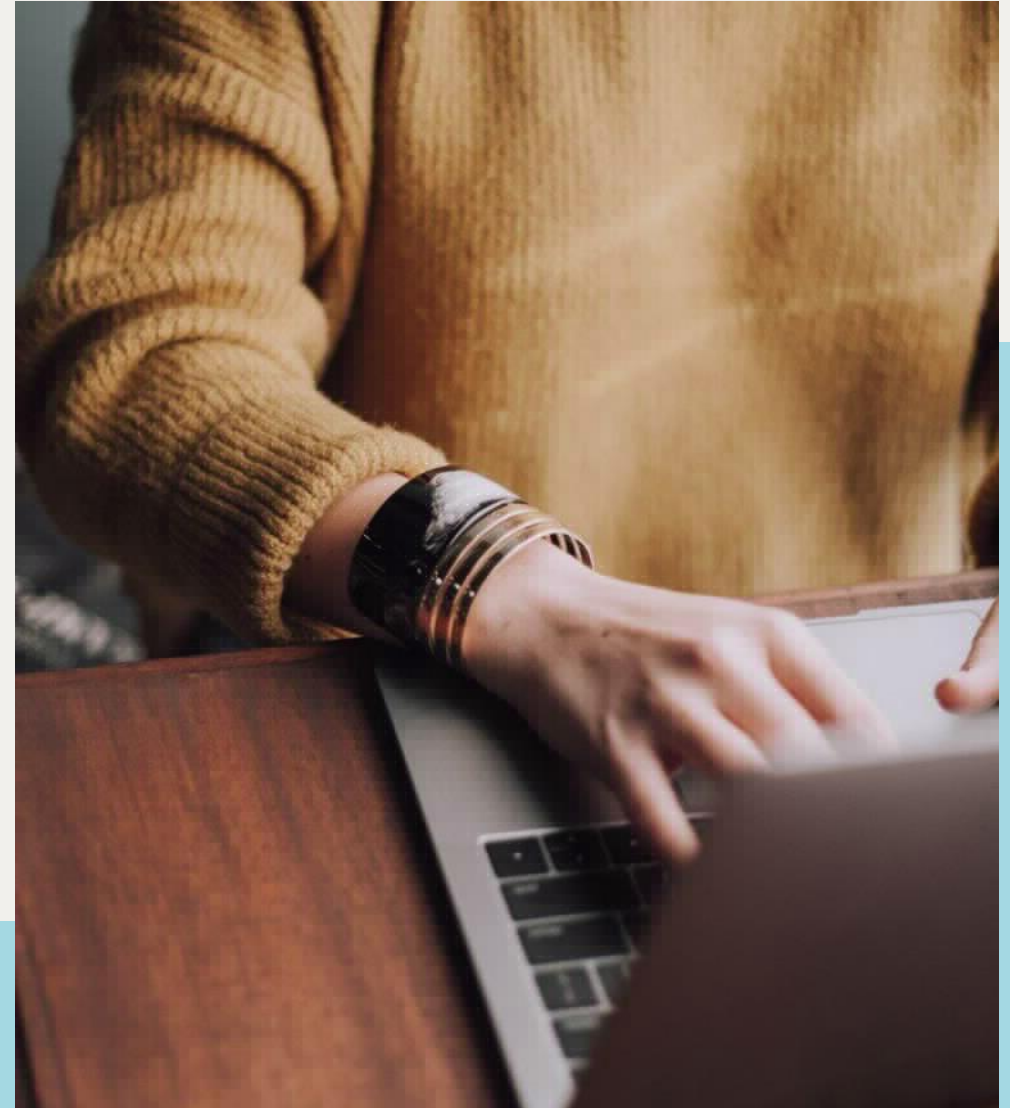
VAR HITTAR JAG INFORMATION?

Kolla fondfaktabladet och fondens hållbarhetsdeklaration.

Där kan du läsa om:

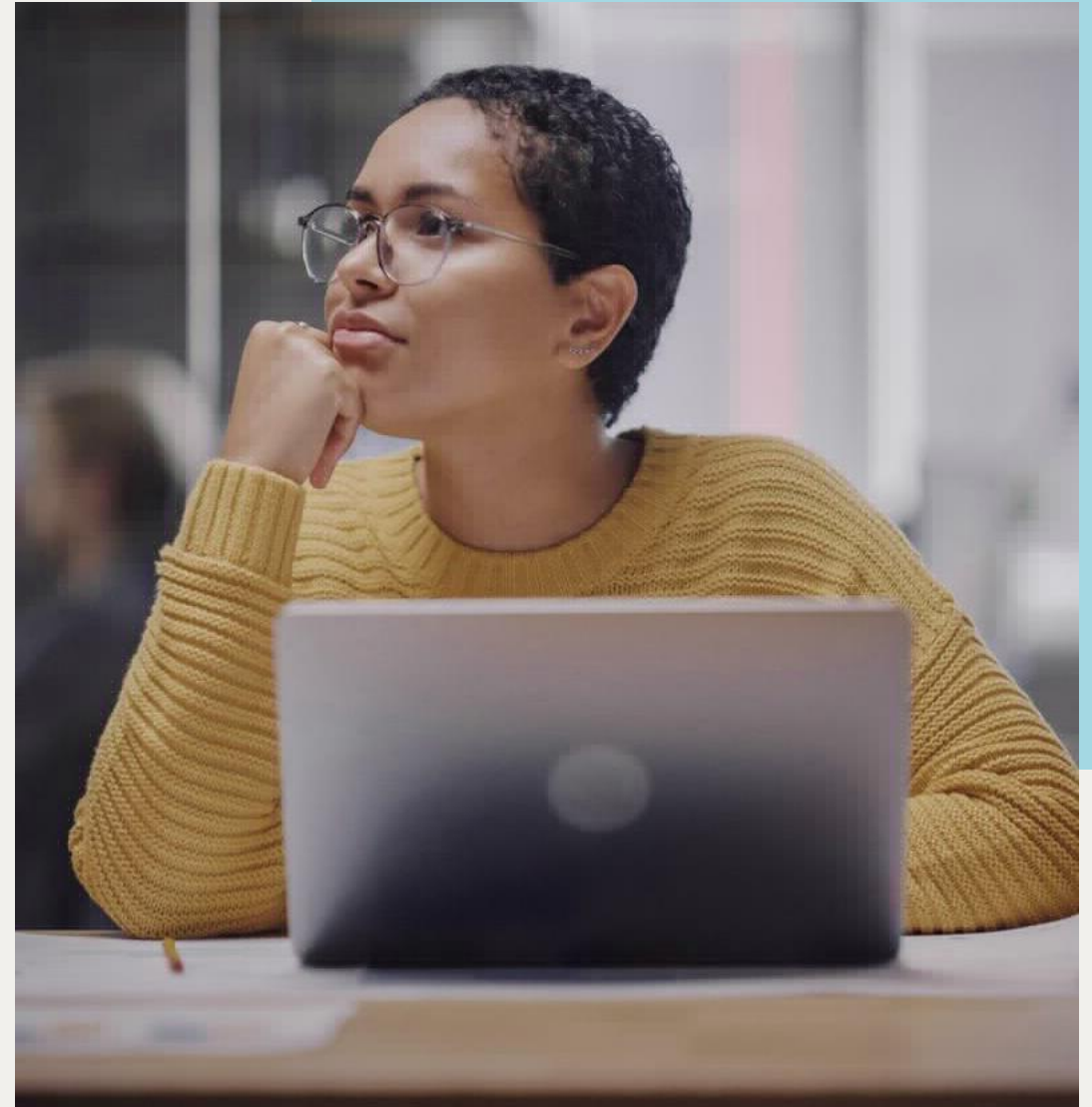
- Fondens förvaltningsstrategi.
- Hur den främjar miljörelaterade och sociala egenskaper samt om man har hållbara investeringar som mål.
- Hur fonden beaktar hållbarhetsrisker, vilken inverkan dessa har på investeringsbesluten och hur de kan påverka fondens avkastning.

Om du anlitar en rådgivare kan du prata med hen om och i så fall hur du vill investera hållbart!

TIPS FÖR DIG SOM VILL SPARA HÅLLBART

1. Vad är viktigt för dig?
2. Ta reda på vad fonden gör
3. Ställ frågor och krav vid rådgivning
4. Se upp för grönmålning och onödiga kostnader
5. Följ upp och utvärdera

DE FYRA STORA TJÄNSTEPENSIONSÅVTALEN

Staffan Ström, Alecta

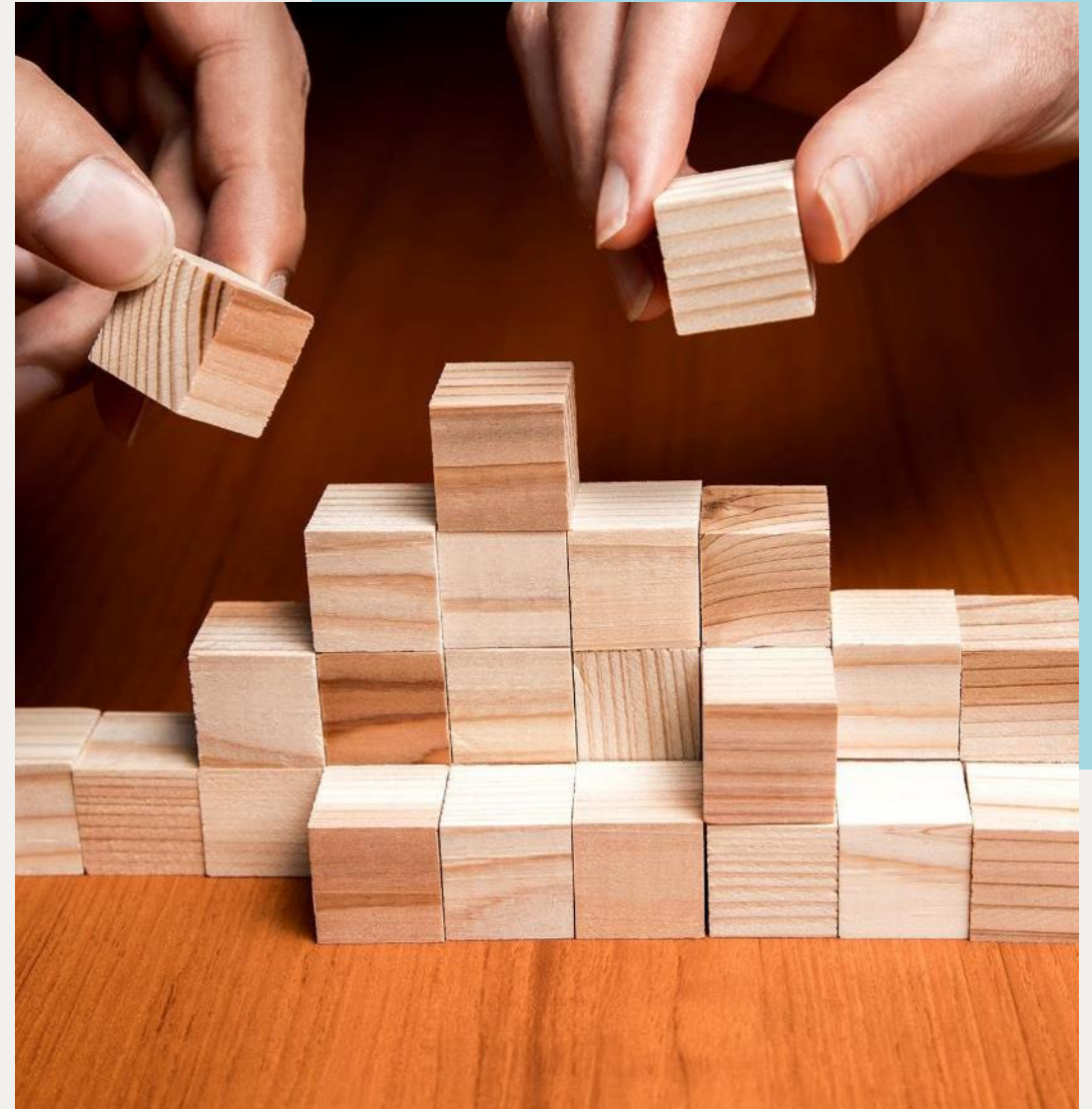
GILLA DIN
EKONOMI

DE FYRA STORA KOLLEKTIVAVTALEN OM TJÄNSTEPENSION

Avtal	Arbetsgivarorganisation	Arbetstagarorganisation	Så många omfattas	Premier/år
Privatanställda tjänstemän (ITP 1 och ITP 2)	Svenskt Näringsliv	PTK	2,7 miljoner försäkrade 37 000 arbetsgivare	60 miljarder
Privatanställda arbetare (Avtalspension SAF-LO)	Svenskt Näringsliv	LO	4,7 miljoner försäkrade 232 000 arbetsgivare	24 miljarder
Statligt anställda (PA-16)	Arbetsgivarverket	OFR, SEKO, SACO-S	890 000 försäkrade 320 myndigheter och bolag	22 miljarder
Anställda i kommuner och regioner (KAP-KL och AKAP-KR)	SKR och Sobona	OFR, Kommunal, AkademikerAlliansen	2 miljoner försäkrade 2 000 kommuner, regioner och kommunala bolag	19 miljarder

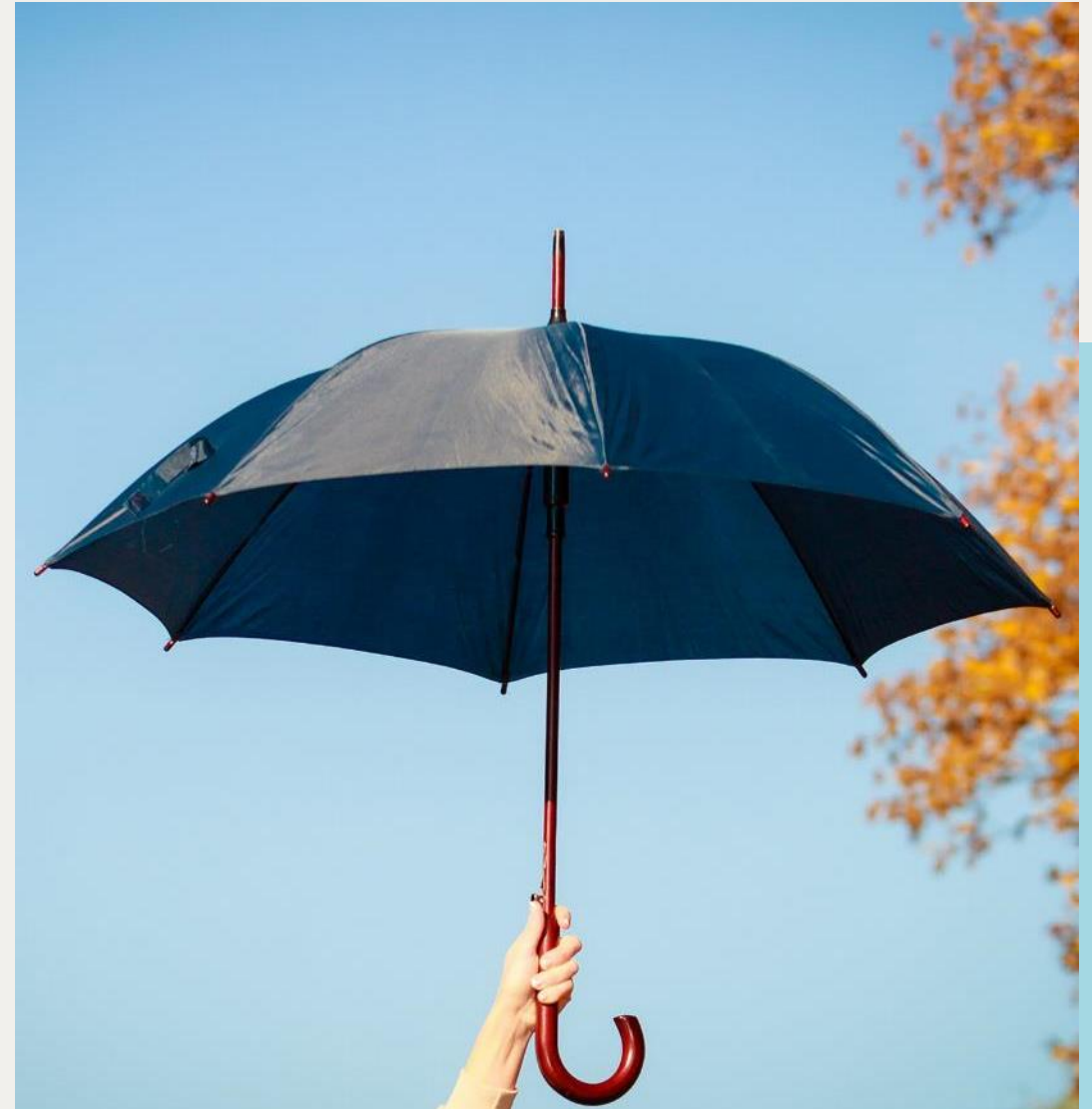
VARFÖR OLIKA AVTAL?

- Olika historia
- Olika behov
- Olika förhandlingsstyrka

MER ÄN BARA PENSION

- Sjukdom (Sjukpension, AGS)
- Arbetskada (TFA)
- Dödsfall (tex Tjänstegrupplivförsäkring TGL)
- Stöd och coaching vid uppsägning (TRR och TSL)

PARTERNA OCH DEN SVENSKA MODELLEN

Staffan Ström, Alecta

GILLA DIN
EKONOMI

DET HÄR ÄR SVENSKT NÄRINGS LIV

- Organiserar 60 000 medlemsföretag i 49 olika branschorganisationer

Industri

Jernkontoret
byggmaterial industrierna
efo
grafiska FÖRETAGEN
GÖN RUA
IKEM
INDUSTRI ARBETSGIVARNA
KTF
LIVSMEDELSFÖRETAGEN
Lif
Mobility Sweden
Skogs Industrierna
SveMin
Svensk Betong
SBMI
Teknikföretagen
TEKO
tmf
ÅTERVINNINGS INDUSTRIERNA

Tjänster

Tjänsteföretagen
Tjänsteförbunden
FAO
Innovationsföretagen
TechSverige
Kompetensföretagen
Medieföretagen
SVERIGES MANAGEMENT KONSULTER
Tågföretagen
Vårdföretagarna
Säkerhetsföretagen

Transporter

TRANSPORTFÖRETAGEN
SVENSK SJÖFART

Handel och besöksnäring

Svensk Handel
TGA
VISITA

Byggindustri och installation

BYGGFÖRETAGEN
Glasbransch FÖRENINGEN
Installatörs företagen
MASKIN ENTREPRENÖRERNA
MÅLERIFÖRETAGEN
PLÅT & VENTFÖRETAGEN

DET HÄR ÄR PTK

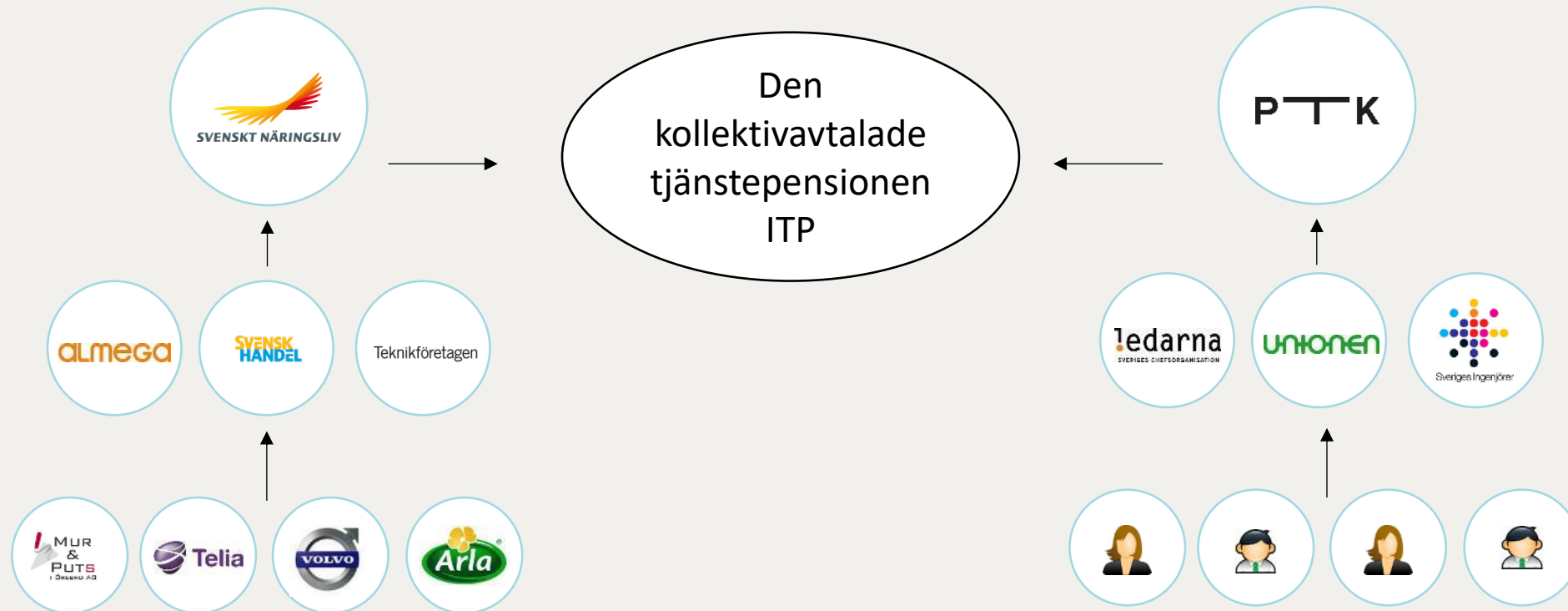
- Organiserar 1 miljon medlemmar i 26 olika medlemsförbund

<u>Medlemsförbund</u>	<u>Medlemmar</u>
Unionen	611 323
Sveriges Ingenjörer	119 999
Ledarna	77 735
Akavia	63 019
Sveriges Lärare	32 595
Vision	17 808
Akademikerförbundet SSR	15 423
Naturvetarna	15 345
Forena	13 716
Vårdförbundet	10 970
Journalistförbundet	9 683
Sveriges Arkitekter	7 768
Fackförbundet Scen & Film	6 677
SRAT	6 061
DIK	4 279
Sveriges Farmaceuter	3 688
Sveriges läkarförbund	3 426
Sveriges Skolledare	1 975
Fysioterapeuterna	1 782
Sveriges Psykologförbund	1 676
Sjöbefälsföreningen	1 510
Sveriges Yrkesmusikerförbund	1 377
Sveriges Veterinärförbund	1 342
Sveriges Arbetsterapeuter	1 134
Sveriges universitetslärare och forskare	649
Kyrkans Akademikerförbund	20
Totalt:	1 030 980

VEM REPRESENTERAR PARTERNA?

- Exemplet visar strukturen för privatanställda tjänstemän. Samma princip gäller hela arbetsmarknaden.

UNDERTECKNANDET AV SALTSJÖBADSAVTALET 1938

DET HÄR ÄR DEN SVENSKA MODELLEN

- Avtal istället för lagstiftning – liten statlig inblandning
- Fria förhandlingar mellan arbetsmarknadens parter
- Utgår från arbetsmarknadens olika villkor och behov
- Långsiktiga lösningar genom samförstånd

SYFTET ÄR ATT ÅSTADKOMMA:

- Arbetsfred
- Enkelhet för arbetsgivarna – ett färdigt paket med pension och försäkringar
- Bra villkor även på mindre arbetsplatser
- Rörlighet på arbetsmarknaden
- Kollektivavtalsgaranti – skydd för medarbetarna vid slarv och misstag

HAR SVERIGE BRA PENSIONER?

Staffan Ström, Alecta

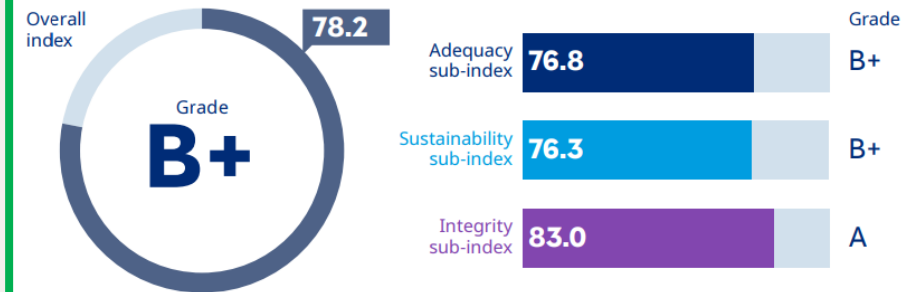

GILLA DIN
EKONOMI

HAR SVERIGE BRA PENSIONER?

A	Netherlands Iceland Denmark	Singapore Israel	
B+	Sweden Australia Chile	Finland Norway	
B	Switzerland UK Kuwait Uruguay Hong Kong SAR Canada	New Zealand France Mexico Belgium Croatia Germany	Ireland Saudi Arabia Portugal Kazakhstan
C+	UAE Spain Colombia	USA Oman Malaysia	
C	Botswana Namibia Panama Poland Italy China*	Japan Brazil Peru Austria Korea Vietnam	Taiwan South Africa Indonesia Thailand

Sweden

Sweden's national retirement income system comprises a pay-as-you-go earnings-related system with notional accounts and a mandatory DC pension system. The retirement age is continuously adjusted to reflect changes in the average life expectancy of the population. There is a benefit that provides a minimum guaranteed pension for those with low earnings during their working lives. Occupational pension schemes also have broad coverage.

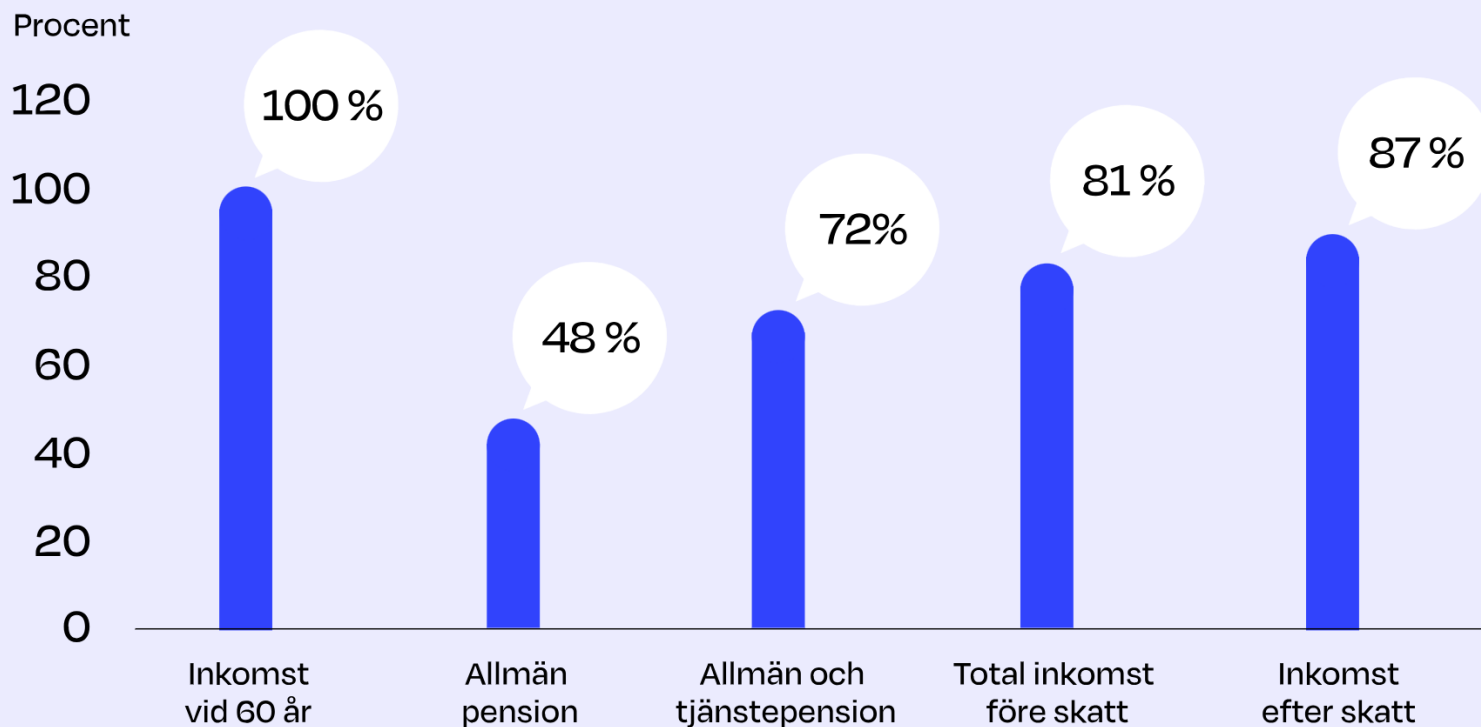
The overall index value for the Swedish system could potentially be increased by:

- Reducing the level of household debt
- Ensuring that all employees can make contributions to employer-sponsored plans
- Reintroducing tax incentives for individual contributions regardless of salary
- Introducing arrangements to protect all the pension interests of both parties in a divorce

DEN TYPISKA PENSIONÄREN HAR 87 PROCENTS DISPONIBEL INKOMST

Medelinkomstagare: inkomster vid 67 år

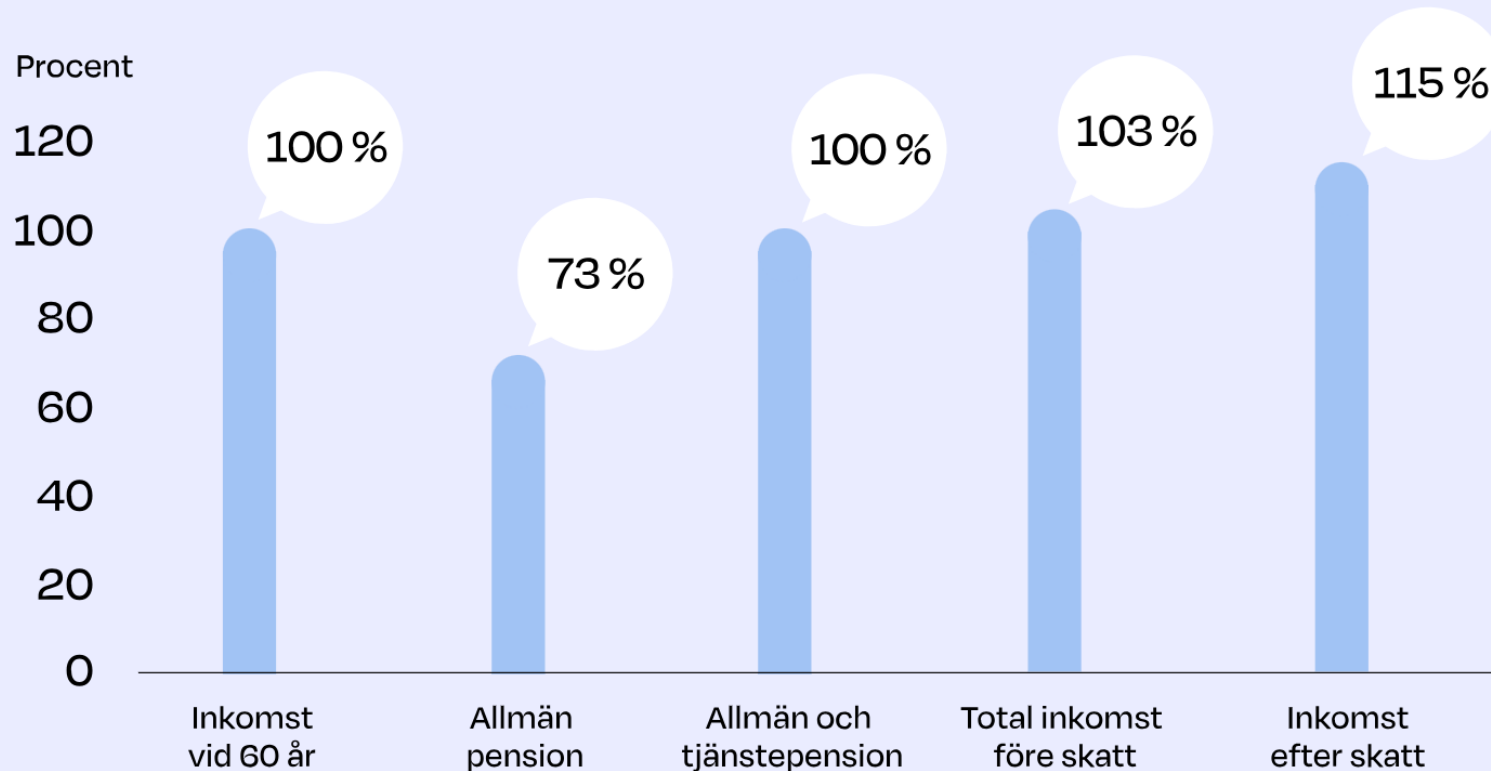
Födda 1956 (67 år 2023)

LÅGINKOMSTTAGRES INKOMST ÖKAR VID PENSIONERINGEN

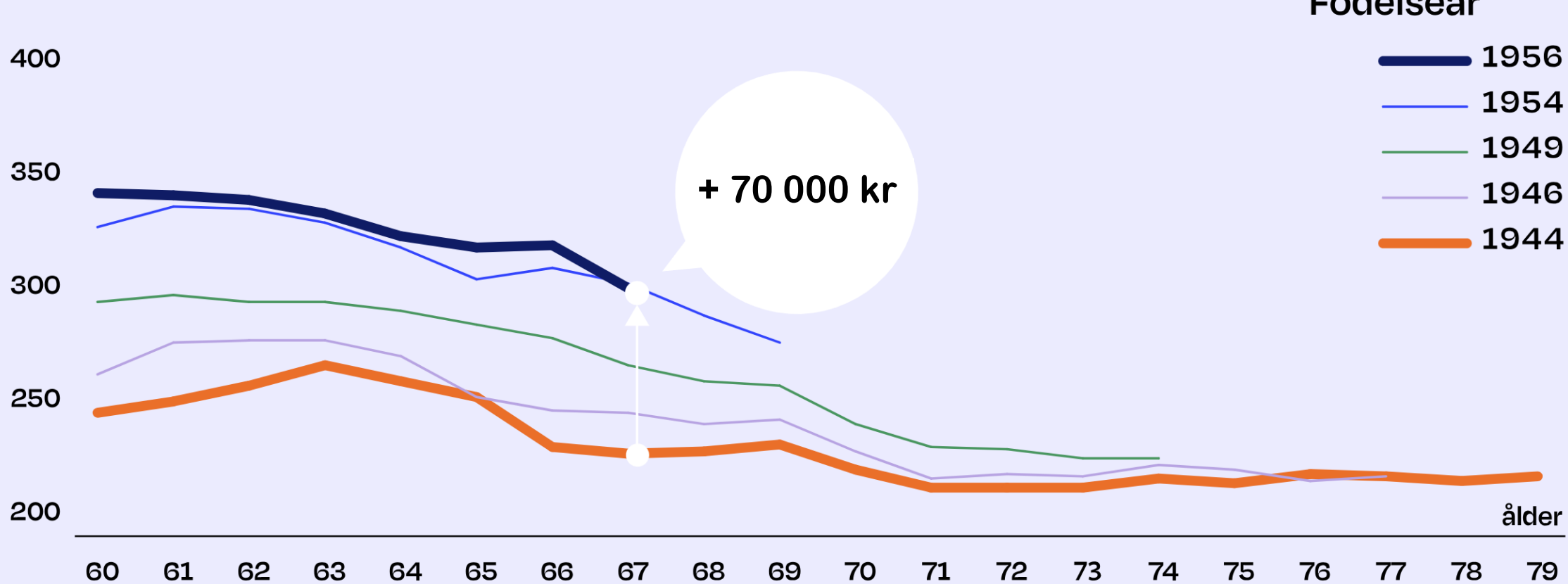
Låginkomstagare: inkomster vid 67 år

Födda 1956 (67 år 2023)

PENSIONÄRERS DISPONIBLA INKOMST HAR ÖKAT ÖVER TID

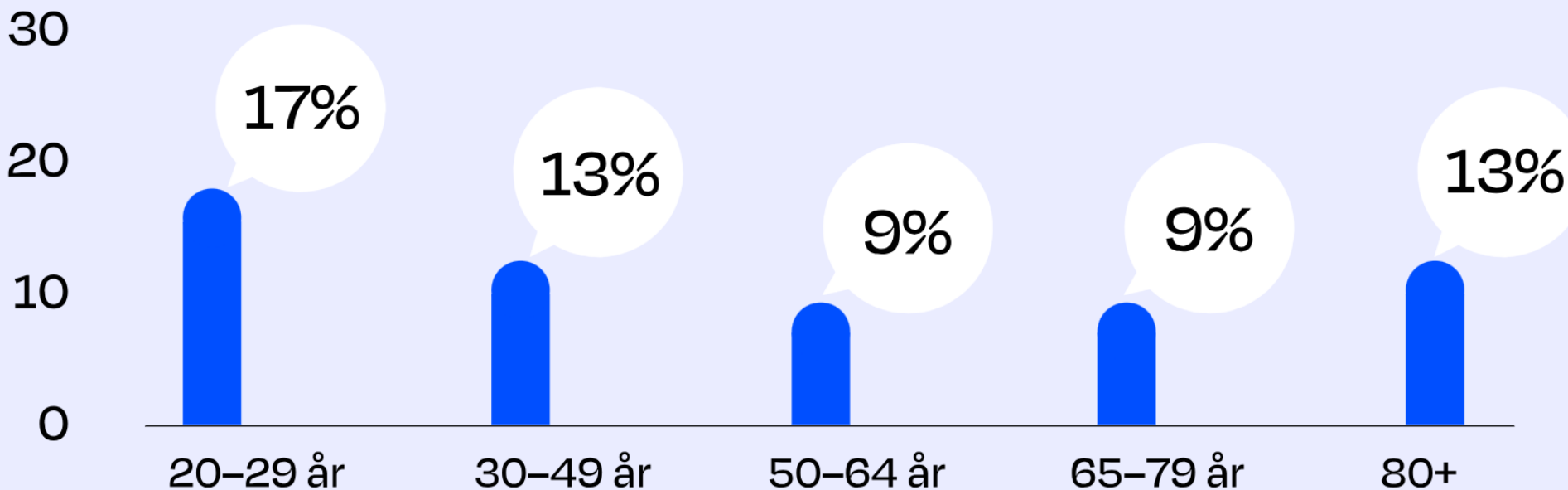
Inkomst efter skatt i tusentals kronor

FATTIGDOM ÄR VANLIGARE BLAND YNGRE ÄN BLAND PENSIONÄRER

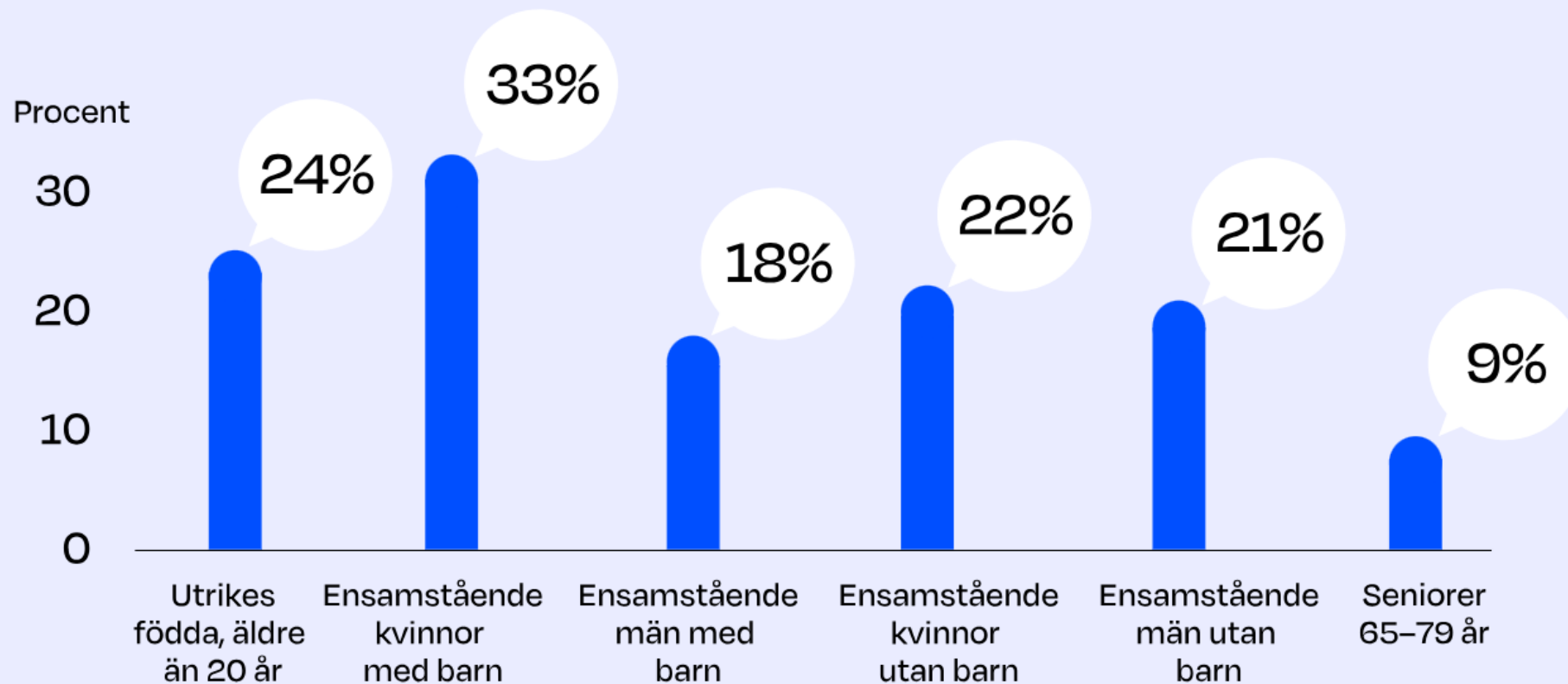
Andel som lever i hushåll där den ekonomiska standarden är mindre än 60 procent av medianvärdet i befolkningen

Procent

UTBREDD FATTIGDOM HITTAR VI I HELT ANDRA GRUPPER

Hushåll vars ekonomiska standard är lägre än 60 procent av medianvärdet

**TACK FÖR IDAG.
VI SES IMORGON!**